

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 5 липня 2012 року N 5067-VI,
від 2 березня 2015 року N 213-VIII,
від 26 листопада 2015 року N 848-VIII,
від 24 грудня 2015 року N 911-VIII

Окремі положення цього Закону визнано
такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними)
(згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 3 червня 2013 року N 3-рп/2013)

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Питання формування накопичувальної системи пенсійного страхування

1. Перерахування страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду запроваджується починаючи з року, в якому буде забезпечено бездефіцитність бюджету Пенсійного фонду України.
2. Учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню згідно із [Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), яким на дату запровадження перерахування страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду виповнилося не більш як 35 років та які сплачують внески/за яких сплачуються внески до накопичувальної системи пенсійного страхування.
3. Страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду є складовою частиною єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, і підлягають спрямуванню до Накопичувального пенсійного фонду в таких розмірах: у рік запровадження перерахування - 2 відсотки бази нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановленого для таких учасників, кожного наступного року - у розмірі, збільшеному на 1 відсоток, до досягнення 7 відсотків і подальшої сплати у зазначеному розмірі.
4. Страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду для осіб, які беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, нараховуються на суму, передбачену договором про добровільну участь.

5. Пенсійний фонд України спрямовує страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду на відповідні рахунки на підставі відомостей, поданих платниками єдиного внеску до Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Стаття 2. Максимальний розмір пенсії або щомісячного довічного грошового утримання

1. Максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Митного кодексу України, законів України "Про державну службу", "Про прокуратуру", "Про статус народного депутата України", "Про Національний банк України", "Про Кабінет Міністрів України", "Про дипломатичну службу", "Про службу в органах місцевого самоврядування", "Про судову експертизу", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про пенсійне забезпечення", "Про судову експертизу і статус суддів", Постанови Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року "Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України", не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Тимчасово, у період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року, максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Податкового кодексу України, Митного кодексу України, законів України "Про державну службу", "Про прокуратуру", "Про статус народного депутата України", "Про Національний банк України", "Про Кабінет Міністрів України", "Про дипломатичну службу", "Про службу в органах місцевого самоврядування", "Про судову експертизу", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про пенсійне забезпечення", "Про судову експертизу і статус суддів", Постанови Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року "Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України", не може перевищувати 10740 гривень.

(положення статті 2 в частині поширення її дії на Закон України "Про судову експертизу і статус суддів" від 7 липня 2010 року N 2453-VI визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 03.06.2013 р. N 3-рп/2013)

(частина перша статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 24.12.2015 р. N 911-VIII)

Розділ II

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 жовтня 2011 року, крім абзацу одинадцятого підпункту 11 та абзацу сто тридцять восьмого підпункту 17 пункту 6 розділу II цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2012 року.

2. Обмеження пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) максимальним розміром, встановленим цим Законом, не поширюється на пенсіонерів, яким пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) призначена до набрання чинності цим Законом.

Пенсіонерам, яким пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) призначена до набрання чинності цим Законом і в

яких розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) перевищує максимальний розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), встановлений цим Законом, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) здійснюється без індексації, без застосування положень частин другої та третьої статті 42 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та проведення інших перерахунків, передбачених законодавством, до того часу, коли розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) відповідатиме максимальному розміру пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), встановленому цим Законом.

(положення абзацу другого пункту 2 розділу II, зі змісту якого вбачається, що виплата суддям пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) здійснюється без індексації, без застосування положень частин другої, третьої статті 42 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 9 липня 2003 року N 1058-IV та без проведення інших перерахунків, передбачених законодавством, визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 03.06.2013 р. N 3-рп/2013)

Порядок виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) працюючим пенсіонерам встановлюється законодавством незалежно від дати призначення пенсії (щомісячного довічного грошового утримання).

(абзац третій пункту 2 розділу II у редакції Закону України від 02.03.2015 р. N 213-VIII)

Якщо внаслідок прийняття цього Закону розмір пенсії зменшується, пенсія виплачується в раніше встановленому розмірі.

3. Встановити, що чоловіки, які досягли граничного віку перебування на державній службі, дипломатичній службі, службі в органах місцевого самоврядування - 62 років і які на день набрання чинності цим Законом перебувають відповідно на державній, дипломатичній службі або на службі в органах місцевого самоврядування на підставі прийнятого в установленому законом порядку рішення про продовження терміну їх перебування на службі, можуть перебувати відповідно на державній, дипломатичній службі чи на службі в органах місцевого самоврядування до закінчення терміну такого продовження.

4. Дія положень, передбачених абзацами вісімдесять першим - вісімдесять третім підпункту 17 пункту 6 розділу II цього Закону, поширюється на пенсіонерів, яким після набрання чинності цим Законом пенсія призначатиметься, а також перераховуватиметься з урахуванням заробітної плати за періоди страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

Дія положень, передбачених абзацами вісімдесять четвертим - вісімдесять дев'ятим підпункту 17 пункту 6 розділу II цього Закону поширюється на осіб, які досягли віку (чоловіки - 60 років, жінки - 55 років), до набрання чинності цим Законом, але яким пенсія за віком призначатиметься після набрання чинності цим Законом.

5. З метою недопущення зменшення заробітної плати найманих працівників у зв'язку з перерахуванням страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду підприємства, установи і організації незалежно від форми власності та фізичні особи, які використовують найману працю, провадять:

збільшення суми фактичних витрат на оплату праці, визначених Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", за рахунок зменшення нарахувань на зазначені суми для роботодавців;

підвищення протягом поетапного збільшення розміру страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду заробітної плати всіх працівників таким чином і в таких розмірах, щоб після відрахування страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податку з доходів фізичних осіб заробітна плата, що підлягає виплаті, не була нижчою фактично виплаченої заробітної плати за рік, що передує року збільшення розміру страхового внеску до Накопичувального пенсійного фонду.

6. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у статті 165¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

в абзаці першому частини першої слова "обчислення і строків сплати" та "і Накопичувального фонду" виключити;

абзац перший частин третьої і четвертої після слів "несвоєчасна сплата" доповнити словами "єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування";

доповнити частинами шостою і сьомою такого змісту:

"Порушення встановленого порядку використання та здійснення операцій з коштами накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною шостою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

2) пункт 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., N 50 - 51, ст. 572) доповнити підпунктом "ж" такого змісту:

"ж) компенсацію дефіциту коштів Пенсійного фонду України для фінансування виплати пенсій у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування у зв'язку з перерахуванням страхових внесків до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування";

3) підпункт 3 пункту 6 розділу II втратив чинність

(у зв'язку з втратою чинності Законом України від 01.03.91 р. N 803-XII згідно із Законом України від 05.07.2012 р. N 5067-VI)

4) у статті 50¹ Закону України "Про прокуратуру" (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., N 53, ст. 793; 1993 р., N 50, ст. 474; 2001 р., N 44, ст. 233; 2005 р., N 2, ст. 32; 2006 р., N 1, ст. 18; 2008 р., NN 5 - 8, ст. 78; 2011 р., N 23, ст. 160):

частину першу замінити двома частинами такого змісту:

"Прокурори і слідчі мають право на пенсійне забезпечення за вислугу років незалежно від віку за наявності на день звернення вислуги років не менше:

по 30 вересня 2011 року - 20 років, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 10 років;

з 1 жовтня 2011 року по 30 вересня 2012 року - 20 років 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 10 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2012 року по 30 вересня 2013 року - 21 рік, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 11 років;

з 1 жовтня 2013 року по 30 вересня 2014 року - 21 рік 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 11 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2014 року по 30 вересня 2015 року - 22 роки, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 12 років;

з 1 жовтня 2015 року по 30 вересня 2016 року - 22 роки 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 12 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2016 року по 30 вересня 2017 року - 23 роки, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 13 років;

з 1 жовтня 2017 року по 30 вересня 2018 року - 23 роки 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 13 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2018 року по 30 вересня 2019 року - 24 роки, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 14 років;

з 1 жовтня 2019 року по 30 вересня 2020 року - 24 роки 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 14 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2020 року і пізніше - 25 років, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 15 років.

Пенсія призначається в розмірі 80 відсотків від суми їхньої місячної (чинної) заробітної плати, до якої включаються всі види оплати праці, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, одержуваної перед місяцем звернення за призначенням пенсії".

У зв'язку з цим частини другу - дев'ятнадцяту вважати відповідно частинами третьою - двадцятою;

у частині третій слова і цифри "за останні 24 календарні місяці роботи, яка дає право на даний вид пенсії, підряд перед зверненням за пенсією або" виключити;

частини четверту і п'яту викласти в такій редакції:

"Середньомісячна сума зазначених виплат за 60 календарних місяців визначається шляхом ділення загальної суми таких виплат на 60. Коригування зазначених виплат проводиться із застосуванням коефіцієнта загального підвищення розмірів посадового окладу, надбавок до нього за класний чин. Посадовий оклад, надбавки за класний чин і вислугу років під час призначення пенсії враховуються в розмірах, установлених на дату звернення за пенсією.

Працівникам, які не мають вислуги років, передбаченої частиною першою цієї статті, за наявності необхідного стажу роботи на посадах прокурорів та слідчих прокуратури, а також страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", після досягнення чоловіками 57 років, а жінками віку, що на п'ять років менше, ніж пенсійний вік, установлений статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", пенсія призначається в розмірі, пропорційному кількості повних років роботи на прокурорських посадах, з розрахунку 80 відсотків місячного заробітку за відповідну вислугу років, передбачену частиною першою цієї статті. Передбачене цією частиною зниження віку для жінок застосовується також до завершення періоду підвищення віку виходу на пенсію до 1 січня 2022 року. До досягнення віку, встановленого цим абзацом, право на пенсію за віком мають чоловіки 1960 року народження і старші після досягнення ними

такого віку:

55 років - які народилися по 31 грудня 1957 року;

55 років 6 місяців - які народилися з 1 січня 1958 року по 31 грудня 1958 року;

56 років - які народилися з 1 січня 1959 року по 31 грудня 1959 року;

56 років 6 місяців - які народилися з 1 січня 1960 року по 31 грудня 1960 року";

у частині шостій слова "До 20-річного стажу роботи, що дає право на пенсію за вислугою років" замінити словами "До вислуги років, що дає право на пенсію згідно з цією статтею";

частину п'ятнадцяту викласти в такій редакції:

"Пенсія, призначена відповідно до цієї статті, в період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії у порядку та на умовах, передбачених цим Законом, [законами України "Про статус народного депутата України"](#), ["Про наукову і науково-технічну діяльність"](#), ["Про державну службу"](#), виплачується в розмірі, обчисленому відповідно до [Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), а після звільнення з таких посад - у розмірі, обчисленому відповідно до цього Закону. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність";

5) у [Законі України "Про пенсійне забезпечення"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., N 3, ст. 10; 2008 р., NN 5 - 8, ст. 78):

у пункті "б" частини третьої статті 37 і частині першій статті 47 слова і цифри "досягли: чоловіки - 60 років, жінки - 55 років" замінити словами і цифрами "досягли пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#)";

частину третю статті 85 викласти в такій редакції:

"Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність";

6) у [Законі України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., N 13, ст. 178, N 37, ст. 543; 1996 р., N 35, ст. 162; 2006 р., N 49, ст. 485; 2008 р., NN 5 - 8, ст. 78):

у статті 55:

в абзаці першому частини першої слова "для одержання державних пенсій" замінити словами і цифрами "[статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#)";

частину другу доповнити реченням такого змісту: "При цьому відповідне зниження пенсійного віку, передбачене [цією статтею](#), застосовується також до завершення періоду збільшення віку виходу на пенсію до 1 січня 2022 року";

частину третю статті 67 викласти в такій редакції:

"Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти

прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність";

7) у пункті 2 статті 15 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., N 15, ст. 190; 1997 р., N 12, ст. 103; 2006 р., N 37, ст. 318, N 51, ст. 519):

абзац перший викласти в такій редакції:

"2. Особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом та звільнюються зі служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення з військової служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення виплачується за наявності вислуги 10 років і більше";

абзац другий після слів "Кабінетом Міністрів України" доповнити словами і цифрами "які мають вислугу 10 років і більше";

8) у Законі України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., N 29, ст. 399; 1994 р., N 27, ст. 178; 1996 р., N 17, ст. 73; 2002 р., N 35, ст. 262; 2004 р., N 50, ст. 536; 2006 р., N 37, ст. 318; 2007 р., N 33, ст. 442; 2008 р., NN 5 - 8, ст. 78; 2009 р., N 24, ст. 296):

статтю 7 доповнити реченнями такого змісту: "У разі якщо особа має право на отримання пенсії відповідно до цього Закону та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", призначається одна пенсія за її вибором. При цьому різниця між розміром пенсії, на який особа має право відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", і розміром пенсії із солідарної системи відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", яка визначається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, фінансується за рахунок коштів державного бюджету";

у статті 9:

частину першу викласти в такій редакції:

"Особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом та звільнюються зі служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення зі служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення виплачується за наявності вислуги 10 років і більше";

частину другу після слів "перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України" доповнити словами і цифрами "які мають вислугу 10 років і більше";

у статті 12:

пункт "а" викласти в такій редакції:

"а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, іншим особам, зазначеним у пунктах "б" - "д" статті 1 - 2 цього Закону (крім осіб, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону), незалежно від віку, якщо вони звільнені зі служби:

по 30 вересня 2011 року і на день звільнення мають вислугу 20 років і більше;

з 1 жовтня 2011 року по 30 вересня 2012 року і на день звільнення мають вислугу 20 календарних років та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2012 року по 30 вересня 2013 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік і більше;

з 1 жовтня 2013 року по 30 вересня 2014 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2014 року по 30 вересня 2015 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2015 року по 30 вересня 2016 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2016 року по 30 вересня 2017 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2017 року по 30 вересня 2018 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2018 року по 30 вересня 2019 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2019 року по 30 вересня 2020 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2020 року або після цієї дати і на день звільнення мають вислугу 25 календарних років і більше.

До календарної вислуги років зараховується також період, зазначений у частині другій статті 17 цього Закону";

у пункті "в" цифри і слово "15 років" замінити цифрами і словами "20 календарних років і більше";

доповнити пунктом "г" такого змісту:

"г) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, іншим особам, зазначеним у пунктах "б" - "д" статті 1 - 2 цього Закону, які займали посади льотного складу та плаваючого складу підводних човнів Збройних Сил не менше 20 років, незалежно від віку в разі, якщо вони мають на день звільнення зі служби вислугу 20 років і більше, за винятком осіб, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону";

у статті 13:

у пункті "в" частини першої слова і цифри "за вислугу 15 років - 40 процентів відповідних сум грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 2 проценти за кожний повний рік вислуги понад 15 років, але не більше ніж 50 процентів" замінити словами і цифрами "за вислугу 20 років - 50 процентів відповідних сум грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 3 проценти за кожний повний рік вислуги понад 20 років, але не більше ніж 65 процентів";

у частині другій цифри "90" замінити цифрами "80";

у частині першій статті 26 слова і цифри "а інвалідам - чоловікам старше 60 років і жінкам старше 55 років" замінити словами і цифрами "а інвалідам, які досягли пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#)";

у статті 30:

у частині третій слова "але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#) замінити словами "після досягнення чоловіками 55 років, жінками - 50 років";

у частині четвертій:

у пункті "б" слова і цифри "(чоловіки - 60 років, жінки - 55 років)" замінити словами і цифрами "встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#)";

у пункті "в":

слова і цифри "після досягнення чоловіками 55 років, жінками - 50 років або якщо вони є інвалідами" замінити словами і цифрами "не раніш як за 5 років до досягнення пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), або якщо вони є інвалідами";

доповнити абзацом другим такого змісту:

"Відповідне зниження пенсійного віку жінкам, установлене абзацом першим цього пункту, застосовується також до завершення періоду збільшення віку виходу на пенсію до 1 січня 2022 року";

у частині першій статті 40 слова і цифри "які досягли: чоловіки - 60 років, жінки - 55 років" замінити словами і цифрами "які досягли пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#)";

у статті 43:

частини третю і п'яту викласти в такій редакції:

"Пенсії особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, та членам їх сімей обчислюються з розміру грошового забезпечення, враховуючи відповідні оклади за посадою, військовим (спеціальним) званням, процентну надбавку за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, установлених законодавством, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

"Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність";

9) у [Законі України "Про державну службу"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 52, ст. 490; 1995 р., N 34, ст. 268; 1999 р., N 24, ст. 208; 2001 р., N 33, ст. 175; 2003 р., N 14, ст. 97; 2005 р., N 2, ст. 32, N 26, ст. 346; 2006 р., N 1, ст. 18; 2007 р., N 9, ст. 69; 2008 р., NN 5 - 8, ст. 78; 2011 р., N 10, ст. 63):

у статті 23:

частину першу викласти в такій редакції:

"Граничний вік перебування на державній службі становить 62 роки для чоловіків і 60 років для жінок";

у частині другій слова "закінчення цього терміну" замінити словами "досягнення граничного віку перебування на державній службі";

у статті 31:

у частині четвертій:

слова "пенсійного віку" замінити словами "віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до цього Закону", а слова і цифри "страховий стаж для чоловіків - не менше 25 років, для жінок - не менше 20 років" - словами і цифрами "страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченому абзацом першим [частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#)";

доповнити реченням такого змісту: "У разі наявності (набуття) права на пенсію державним службовцем, який вийшов у

відставку, він має право вибору між отриманням виплати у зв'язку з відставкою або пенсії, у тому числі відповідно до цього Закону, чи щомісячного довічного грошового утримання, що виплачується замість пенсії";

у частині п'ятій слова "пенсійного віку державним службовцем, який перебуває у відставці" замінити словами "державним службовцем, який перебуває у відставці, віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до цього Закону";

у частині шостій слова "за віком" замінити словами "або щомісячного довічного грошового утримання";

текст статті 37 викласти в такій редакції:

"На одержання пенсії державних службовців мають право чоловіки, які досягли віку 62 роки, та жінки, які досягли пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим [частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), у тому числі стажу державної служби не менш як 10 років, та які на час досягнення зазначеного віку працювали на посадах державних службовців, а також особи, які мають не менш як 20 років стажу роботи на посадах, віднесених до категорій посад державних службовців, незалежно від місця роботи на час досягнення зазначеного віку. Пенсія державним службовцям призначається в розмірі 80 відсотків суми їх заробітної плати, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а особам, які на час звернення за призначенням пенсії не є державними службовцями, - у розмірі 80 відсотків заробітної плати працюючого державного службовця відповідної посади та рангу за останнім місцем роботи на державній службі, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

До досягнення віку, встановленого першим реченням частини першої цієї статті, право на пенсію за віком мають державні службовці - чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років - які народилися по 31 грудня 1952 року;

60 років 6 місяців - які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;

61 рік - які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;

61 рік 6 місяців - які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року.

Пенсія державним службовцям у частині, що не перевищує розміру пенсії із солідарної системи, що призначається відповідно до [Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), виплачується за рахунок коштів Пенсійного фонду України. Частина пенсії, що перевищує цей розмір, виплачується за рахунок коштів Державного бюджету України.

Пенсія, призначена відповідно до цієї статті, в період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії в порядку і на умовах, передбачених цим Законом, [законами України "Про статус народного депутата України"](#), ["Про прокуратуру"](#), ["Про наукову і науково-технічну діяльність"](#), виплачується у розмірі, обчисленому відповідно до [Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), а після звільнення з таких посад - у розмірі, обчисленому відповідно до цього Закону. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Достроково призначена пенсія з урахуванням [підпункту "г" частини першої пункту 1 статті 26 Закону України "Про зайнятість населення"](#), [пункту "в" частини другої статті 12 Закону України "Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему"](#) і [статті 21 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні"](#) у період до досягнення пенсійного віку,

встановленого частинами першою та другою цієї статті, працюючим пенсіонерам не виплачується.

Визначення заробітної плати для обчислення пенсій державним службовцям здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Пенсія по інвалідності у розмірах, передбачених частиною першою цієї статті, призначається за наявності страхового стажу, встановленого для призначення пенсії по інвалідності відповідно до [Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), особам, визнаним інвалідами I або II групи у період перебування на державній службі, які мають стаж державної служби не менше 10 років, а також особам з числа інвалідів I або II групи незалежно від часу встановлення їм інвалідності, які мають не менше 10 років стажу державної служби на посадах, віднесених до категорій посад державних службовців, якщо безпосередньо перед зверненням за призначенням такої пенсії вони працювали на зазначених посадах. Пенсія по інвалідності відповідно до цього Закону призначається незалежно від причини інвалідності за умови припинення державної служби.

Якщо зазначені особи повертаються на державну службу, виплата пенсії по інвалідності припиняється на період до звільнення з роботи або досягнення ними граничного віку перебування на державній службі.

У разі зміни групи інвалідності або відновлення працездатності виплата пенсії по інвалідності, призначеної відповідно до цього Закону, здійснюється у порядку, визначеному [статтею 35 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#).

Якщо інваліду I або II групи було встановлено III групу інвалідності, то в разі наступного визнання його інвалідом I або II групи право на отримання раніше призначеної пенсії на умовах, передбачених цим Законом, поновлюється з дня встановлення I або II групи інвалідності за умови, якщо після припинення виплати пенсії минуло не більше п'яти років. У такому самому порядку визначається право на отримання пенсії по інвалідності на умовах, передбачених цим Законом, особам, яким така пенсія не була призначена у зв'язку з продовженням перебування зазначених осіб на державній службі.

У разі смерті особи у період перебування на державній службі за наявності у померлого годувальника стажу державної служби не менше 10 років непрацездатним членам сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні (при цьому дітям - незалежно від того, чи були вони на утриманні померлого годувальника), призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника на одного непрацездатного члена сім'ї у розмірі 70 відсотків суми заробітної плати померлого годувальника, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а на двох і більше членів сім'ї - 90 відсотків. До непрацездатних членів сім'ї належать особи, зазначені у [статті 36 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#).

Право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника на умовах, передбачених частиною десятою цієї статті, мають також непрацездатні члени сім'ї померлої особи, яка отримувала або мала право на пенсію за цим Законом.

Державний службовець, звільнений з державної служби у зв'язку з засудженням за умисний злочин, вчинений з використанням свого посадового становища, або вчиненням корупційного діяння, позбавляється права на одержання пенсії, передбаченої цією статтею. В таких випадках пенсія державному службовцю призначається на загальних підставах.

Державним службовцям у разі виходу на пенсію за наявності стажу державної служби не менше 10 років виплачується грошова допомога в розмірі 10 місячних посадових окладів.

У разі виходу на пенсію державні службовці за наявності стажу державної служби не менше 10 років користуються умовами щодо комунально-побутового обслуговування, передбаченими цим Законом";

10) у [Законі України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., N 4, ст. 18; 2006 р., N 1, ст. 18; 2007 р., N 7 - 8, ст. 66; 2008 р., NN 5 - 8, ст. 78):

текст статті 10 викласти в такій редакції:

"Громадянами похилого віку визнаються особи, які досягли пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш як півтора року";

текст статті 21 викласти в такій редакції:

"Особам, трудовий договір з якими розірвано за півтора року до досягнення пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), або віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до законів України "Про державну службу", "Про статус народного депутата України", "Про прокуратуру", "Про наукову і науково-технічну діяльність" (за наявності відповідних умов), з ініціативи власника або уповноваженого ним органу у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідацією, реорганізацією, перепрофілюванням підприємств, установ та організацій, скороченням чисельності або штату працівників, а також виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я, гарантується право на достроковий вихід на пенсію за півтора року до встановленого законодавством строку, якщо вони мають страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбачений абзацом першим частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Виплата пенсій особам, звільненим у зв'язку з виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я, зазначеним у частині першій цієї статті, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України до досягнення ними пенсійного віку";

11) підпункт 11 пункту 6 розділу II втратив чинність

(у зв'язку з втратою чинності Законом України від 13.12.91 р. N 1977-XII згідно із Законом України від 26.11.2015 р. N 848-VIII)

12) у Законі України "Про службу в органах місцевого самоврядування" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 33, ст. 175; 2003 р., N 46, ст. 367; 2004 р., N 10, ст. 104; 2006 р., N 1, ст. 18):

у статті 18:

частину першу викласти в такій редакції:

"Граничний вік перебування на службі в органах місцевого самоврядування становить 62 роки для чоловіків і 60 років для жінок. Ці обмеження не поширюються на посадових осіб місцевого самоврядування, які обираються на відповідні посади";

частину другу виключити;

у частині третій слова "закінчення цього терміну" замінити словами "досягнення граничного віку перебування на службі в органах місцевого самоврядування";

у частині десятій статті 21 слова "для чоловіків - не менше 25 років, для жінок - не менше 20 років" замінити словами "необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

13) у частині дванадцятій статті 20 Закону України "Про статус народного депутата України" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 42, ст. 212; 2006 р., N 22, ст. 180; 2007 р., N 7 - 8, ст. 66; 2008 р., NN 5 - 8, ст. 78):

абзац перший викласти в такій редакції:

"12. Після досягнення чоловіками 62 років і жінками - пенсійного віку, встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), та за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", а також у разі визнання інвалідом I або II групи народному депутату

призначається пенсія в розмірі 80 відсотків суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата з урахуванням всіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Нарахування пенсії здійснюється із суми заробітної плати, що складається з посадового окладу з урахуванням усіх доплат та надбавок працюючого народного депутата на момент призначення пенсії";

після абзацу першого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

"До досягнення віку, встановленого абзацом першим цієї частини, право на пенсію за віком мають народні депутати - чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років - які народилися по 31 грудня 1952 року;

60 років 6 місяців - які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;

61 рік - які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;

61 рік 6 місяців - які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року".

У зв'язку з цим абзаци другий - шостий вважати відповідно абзацами сьомим - одинадцятим;

абзаци сьомий, восьмий і десятий викласти в такій редакції:

"Пенсія працюючому народному депутату в період виконання депутатських повноважень та колишньому народному депутату, який працює на посадах, які дають право на призначення пенсії в порядку та на умовах, передбачених [законами України "Про державну службу", "Про прокуратуру", "Про наукову і науково-технічну діяльність"](#), виплачується у розмірі, обчисленому відповідно до [Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), а після припинення депутатських повноважень (звільнення з посади) - у розмірі, обчисленому відповідно до цього Закону. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. У разі виходу на пенсію народному депутату виплачується грошова допомога в розмірі дванадцяти місячних посадових окладів працюючого народного депутата за рахунок бюджетних призначень на забезпечення діяльності Верховної Ради України.

У випадку смерті народного депутата призначається пенсія у разі втрати годувальника непрацездатним членам сім'ї, які були на його утриманні за їх заявою (при цьому дітям пенсія призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника), у розмірі 70 відсотків суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата на день звернення за пенсією з урахуванням усіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, на одного непрацездатного члена сім'ї, та 90 відсотків - на двох і більше членів сім'ї за рахунок бюджетних призначень на забезпечення діяльності Верховної Ради України";

"Після закінчення строку депутатських повноважень народному депутату, який має страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбачений абзацом першим [частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), за його бажанням може бути достроково призначено пенсію згідно з цим Законом, але не раніше ніж за півтора року до досягнення віку, встановленого цією частиною. Достроково призначена згідно з цим Законом пенсія до досягнення віку, встановленого цією частиною, працюючому народному депутату не виплачується";

у другому реченні абзацу одинадцятого слова "суми заробітної плати" замінити словами "суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата з урахуванням всіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове

державне пенсійне страхування";

14) у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 1, ст. 1; 2006 р., N 13, ст. 110; 2011 р., N 4, ст. 20, N 23, ст. 160; із змінами, внесеними законами України від 7 квітня 2011 року N 3205-VI та від 19 травня 2011 року N 3394-VI):

пункт 9 частини першої статті 4 після слів "страхування та" доповнити словами "у системі";

частину першу статті 28 доповнити пунктами 21 - 25 такого змісту:

"21) шокквартилу розраховує середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів та оприлюднює таку інформацію в установленому ним порядку;

22) оприлюднює в установленому ним порядку перелік недержавних пенсійних фондів - суб'єктів другого рівня системи пенсійного забезпечення, яким видана ліцензія на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування;

23) порушує за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку перед радою недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення питання щодо заміни особи, яка здійснює управління пенсійними активами накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування такого фонду, у разі якщо в результаті діяльності такої особи зміна чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування у пенсійному фонді зменшилася протягом останнього року більш як на 10 відсотків;

24) встановлює форму та вимоги до інформації про накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, яка підлягає оприлюдненню, та визначає порядок її оприлюднення;

25) оприлюднює інформацію про страхові організації, які здійснюють страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, у тому числі показники, що застосовуються ними для розрахунку довічних пенсій";

частину першу статті 30 доповнити реченням такого змісту: "Інспектування Пенсійного фонду України здійснюється в частині, що стосується виконання функцій адміністратора Накопичувального пенсійного фонду відповідно до статті 64 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

статтю 35 доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. У разі анулювання ліцензії на надання послуг у системі накопичувального пенсійного забезпечення недержавний пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення може подати органу ліцензування не раніше ніж через три роки з дати анулювання такої ліцензії нову заяву про її видачу. Разом із заявою про видачу нової ліцензії на надання послуг має бути подано документи, які підтверджують ліквідацію причин анулювання попередньої ліцензії";

частину першу статті 40 доповнити пунктом 9 такого змісту:

"9) виносити рішення про заборону недержавним пенсійним фондам - суб'єктам другого рівня системи пенсійного забезпечення укладати нові пенсійні контракти з учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування у разі порушення вимог, установлених для таких недержавних пенсійних фондів законом та ліцензійними умовами";

частину першу статті 41 доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹) за порушення вимог законодавства про накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування - у розмірі до 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але не більше одного відсотка від розміру статутного (пайового) капіталу юридичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності, що вчинила правопорушення";

15) у статті 42 Закону України "Про дипломатичну службу" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 5, ст. 29; із змінами, внесеними Законом України від 11 січня 2011 року N 2911-VI):

частину першу викласти в такій редакції:

"Граничний вік перебування на дипломатичній службі становить 62 роки для чоловіків і 60 років для жінок";

частини другу і третю виключити;

у частині четвертій слова і цифри "дипломатичним працівником, який перебуває на дипломатичній службі, 65-річного віку для чоловіків і 60-річного віку для жінок такий працівник" замінити словами "граничного віку перебування на дипломатичній службі працівник дипломатичної служби";

16) у Законі України "Про недержавне пенсійне забезпечення" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., N 47 - 48, ст. 372; 2006 р., N 13, ст. 110; 2009 р., N 38, ст. 535; 2010 р., N 37, ст. 496, N 38, ст. 505):

у статті 1:

абзац п'ятий доповнити словами "та закону";

доповнити з урахуванням алфавітного порядку поняттями такого змісту:

"недержавний пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення - недержавний пенсійний фонд, який створений та діє відповідно до законодавства про недержавне пенсійне забезпечення, відповідає вимогам цього Закону для отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування (далі - пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня);

одиниця пенсійних активів - показник системи персоніфікованого обліку, який застосовується для визначення суми пенсійних коштів, що належать учасникові пенсійного фонду та обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку в пенсійному фонді";

"учасник накопичувальної системи пенсійного страхування - фізична особа, яка сплачує страхові внески до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та прийняла рішення про спрямування цих внесків до пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому [Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#);

абзац п'ятий частини другої статті 2 доповнити словами "учасники накопичувальної системи пенсійного страхування";

абзац десятий частини першої статті 4 викласти в такій редакції:

"розмежування та відокремлення активів пенсійного фонду від активів інших суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення та накопичувального пенсійного страхування з метою захисту майнових прав учасників пенсійного фонду та унеможливлення банкрутства пенсійного фонду";

у статті 7:

абзац перший частини другої після слів "до умов пенсійного контракту" доповнити словами "та закону";

в абзаці першому частини третьої слово "розподіленого" замінити словом "отриманого";

у частині дев'ятій статті 8:

абзац другий доповнити реченнями такого змісту: "Працівники такого роботодавця, які є учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, подають адміністраторові фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення заяву із зазначенням іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня та копію пенсійного контракту, укладеного з новим пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня. За бажанням учасника фонду, який є учасником накопичувальної системи

пенсійного страхування, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку кошти можуть бути переведені до Накопичувального пенсійного фонду";

абзац третій після слів "пенсійні кошти учасника фонду" доповнити словами "крім учасника накопичувальної системи пенсійного страхування";

частину четверту статті 10 доповнити абзацом другим такого змісту:

"Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України відмовляє у реєстрації інвестиційної декларації пенсійного фонду в разі, якщо у складі ради пенсійного фонду відсутні особи, професійно підготовлені до роботи у сфері інвестиційної діяльності, і при цьому рада пенсійного фонду не залучила до розроблення інвестиційної декларації консультантів з інвестиційних питань";

у статті 13:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"1. Для забезпечення управління та здійснення контролю за поточною діяльністю пенсійного фонду утворюється рада пенсійного фонду";

частину другу після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Кандидат у члени ради пенсійного фонду інформує засновника щодо прямого та/або опосередкованого володіння самостійно чи разом з іншими особами 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або правом голосу щодо акцій, паїв юридичної особи, або незалежного від формального володіння можливості суттєвого впливу на управління чи діяльність юридичної особи".

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом восьмим;

частину п'яту доповнити пунктом 10¹ такого змісту:

"10¹) дій або бездіяльності, що шкодять інтересам учасників фонду";

доповнити частиною десятою такого змісту:

"10. Члени ради фонду зобов'язані діяти лише в інтересах учасників фонду, належно виконувати свої обов'язки.

Члени ради фонду несуть відповідальність за порушення вимог цього Закону та нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України відповідно до закону";

частину першу статті 15 доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

"5¹) надходження від адміністратора пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня повідомлення про порушення вимоги цього Закону щодо показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування";

у статті 18:

частину першу доповнити абзацом другим такого змісту:

"Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування після отримання повідомлення про ліквідацію пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня повинен надіслати ліквідаційній комісії цього фонду заяву про перерахування коштів до Накопичувального пенсійного фонду або за бажанням заяву із зазначенням іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, а також копію пенсійного контракту, укладеного ним із таким фондом, а у випадках, передбачених [Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), заяву із зазначенням страхової організації, обраної таким учасником, і копію договору страхування довічної пенсії для перерахування коштів, облікованих на його індивідуальному пенсійному

рахунку";

у частині третій:

абзац перший доповнити реченням такого змісту: "Пенсійні кошти учасника накопичувальної системи пенсійного страхування, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку у пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня, що ліквідується, за його бажанням перераховуються до Накопичувального пенсійного фонду або до іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики і Антимонопольним комітетом України";

абзац третій після слів "іншим пенсійним фондам" доповнити словами "Накопичувальному пенсійному фонду";

частину п'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

"У разі якщо учасник накопичувальної системи пенсійного страхування протягом 30 днів не подав письмової заяви і копії пенсійного контракту, укладеного ним з іншим пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня, пенсійні кошти, що обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку, перераховуються до Накопичувального пенсійного фонду та обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку";

розділ II доповнити статтею 20¹ такого змісту:

"Стаття 20¹. Особливості функціонування пенсійних фондів - суб'єктів другого рівня

1. Право на участь у другому рівні системи пенсійного забезпечення має пенсійний фонд, який отримав ліцензію на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, видану Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

2. Пенсійний фонд, що має намір отримати ліцензію на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, повинен відповідати таким вимогам:

1) досвід роботи пенсійного фонду на ринку недержавного пенсійного забезпечення - не менше трьох років до дня подання заяви про отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування;

2) мати договори про обслуговування недержавного пенсійного фонду, укладені з:

адміністратором, який відповідає вимогам, установленим Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, зберігачем недержавних пенсійних фондів, який має розмір регулятивного капіталу не менш як 500 мільйонів гривень;

компанією з управління пенсійними активами, яка має власний капітал у розмірі не менше 25 мільйонів гривень та досвід роботи з управління активами інституційних інвесторів не менше п'яти років;

3) адміністратор такого пенсійного фонду веде персоналізований облік пенсійних коштів на індивідуальних пенсійних рахунках учасників фонду із застосуванням одиниці пенсійних активів та щоденним розрахунком чистої вартості одиниці пенсійних активів не менш як протягом 12 місяців до дня подання заяви про отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування;

4) показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за останні 12 місяців - на рівні не нижче середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, що визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

5) пенсійні активи протягом останніх 12 місяців до дня подання заяви про отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування відповідають вимогам щодо складу активів та обмежень інвестиційної діяльності відповідно до статей 47 і 49 цього Закону.

3. Ліцензія на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування видається Державною комісією з

регулювання ринків фінансових послуг України безстроково.

Рішення про відмову у видачі ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування або її анулювання може бути оскаржене в судовому порядку.

4. У разі отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування вартість витрат, пов'язаних із здійсненням діяльності у накопичувальній системі пенсійного страхування, не може перевищувати 3,5 відсотка середньозваженого значення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування такого фонду.

Пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня зобов'язаний підтримувати щокварталу показники зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів на рівні не нижче 80 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, що визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний кожного робочого дня обчислювати чисту вартість пенсійних активів, у тому числі чисту вартість пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, чисту вартість одиниці пенсійних активів у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний кожного робочого дня розміщувати на веб-сайті пенсійного фонду та/або адміністратора такого пенсійного фонду інформацію про показник чистої вартості одиниці пенсійних внесків, розрахований на кінець робочого дня, що передує дню розміщення такої інформації, та про інші показники, визначені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

5. Компанія з управління активами пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язана подавати кожного робочого дня адміністратору такого пенсійного фонду інформацію про вартість пенсійних активів фонду, які перебувають в їх управлінні, у розрізі пенсійних активів системи недержавного пенсійного забезпечення та пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування за формою та у порядку, що встановлені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

6. Зберігач пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня перевіряє правильність обчислення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, чистої вартості одиниці пенсійних активів, здійсненого адміністратором пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня та особами, які здійснюють управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування.

7. У разі невиконання вимог, визначених у частині четвертій цієї статті, у будь-якому звітному періоді адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний повідомити про це протягом трьох робочих днів з дня оприлюднення Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України інформації про середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за останній звітний період раду такого фонду; осіб, які здійснюють управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування; зберігача такого фонду.

Голова ради пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний протягом п'яти робочих днів після надходження від адміністратора фонду повідомлення про порушення вимог, визначених частиною четвертою цієї статті, скликати засідання ради фонду.

Рада пенсійного фонду зобов'язана протягом п'яти робочих днів після прийняття нею рішення вжити заходів щодо усунення порушення вимог, визначених частиною четвертою цієї статті, та повідомити про прийняте нею рішення Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України.

8. У разі якщо вимоги, визначені у частині четвертій цієї статті, пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня не виконуються протягом останніх двох кварталів, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України приймає рішення про заборону на укладення нових пенсійних контрактів цим фондом з учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування.

9. У разі якщо вимоги, визначені у частині четвертій цієї статті, пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня не виконані протягом шести місяців з дня прийняття рішення Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України про заборону на укладення нових пенсійних контрактів з учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України приймає рішення про анулювання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, виданої цьому фонду.

Анулювання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня здійснюється у порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України надсилає не пізніше як протягом трьох робочих днів після прийняття рішення про анулювання такої ліцензії повідомлення раді пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, щодо якого анульовано ліцензію, адміністратору цього фонду, особам, які здійснюють управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування такого фонду, зберігачу цього фонду, Раді Накопичувального пенсійного фонду та Пенсійному фонду України.

10. Пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня у разі анулювання виданої йому ліцензії на надання послуг у системі накопичувального пенсійного забезпечення:

1) інформує учасників накопичувальної системи пенсійного страхування про прийняте Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України рішення у порядку, визначеному зазначеною комісією;

2) забезпечує передачу пенсійних коштів, що належать учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування цього фонду, та інформації з персоніфікованого обліку фонду щодо них до Накопичувального пенсійного фонду або за вибором учасників накопичувальної системи пенсійного страхування - до іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням із центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики і Антимонопольним комітетом України;

3) має право не раніше ніж через три роки з дня винесення рішення про анулювання такої ліцензії Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України на повторне звернення щодо видачі ліцензії на надання фінансових послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування.

11. Перелік пенсійних фондів, яким видана ліцензія на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, підлягає опублікуванню в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України";

у статті 21:

частину шосту доповнити абзацами дев'ятим і десятим такого змісту:

"у письмовій формі інформувати учасників накопичувальної системи пенсійного страхування про умови і порядок отримання довічної пенсії за рахунок коштів, облікованих на їх індивідуальних пенсійних рахунках;

виконувати інші обов'язки у випадках, передбачених законом";

доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня має право отримувати від Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України безоплатну інформацію про показники, що застосовуються для розрахунку довічних пенсій, у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України";

у статті 25:

в абзаці другому частини третьої слова "обліку розподіленого інвестиційного прибутку (збитку) фонду" замінити словами "кількості одиниць пенсійних активів, що належать учаснику фонду";

в абзаці першому частини четвертої слова "про участь у розподілі інвестиційного прибутку (збитку)" виключити;

статтю 35 доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Компанія з управління активами, яка надає послуги пенсійному фонду - суб'єкту другого рівня, повинна:

- 1) мати не менше п'яти років досвіду роботи з управління активами на фінансових ринках України;
- 2) мати одночасно в управлінні активи в сумі, що визначається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку;
- 3) мати власний капітал у розмірі не менш як 25 мільйонів гривень;
- 4) відповідати вимогам, установленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку щодо кваліфікаційного рівня та досвіду роботи фахівців, які безпосередньо виконують функції з управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування. Такі фахівці не повинні мати судимостей за умисні корисливі злочини та займатися підприємницькою діяльністю";

частину другу статті 37 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"5) зменшення протягом року більш як на 20 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду та/або більш як на 10 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування; за пенсійними активами, які перебували в управлінні особи (осіб), що провадить (провадять) діяльність з управління активами пенсійного фонду, якщо таке зменшення не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку".

У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом сьомим;

у статті 44:

у частині першій:

абзац другий викласти в такій редакції:

"має банківську ліцензію Національного банку України та ліцензію Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності на ринку цінних паперів - депозитарної діяльності зберігача цінних паперів";

доповнити абзацом шостим такого змісту:

"Зберігач пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, крім вимог, визначених цією статтею, повинен мати регулятивний капітал у розмірі не менш як 500 мільйонів гривень";

частину третю доповнити абзацом одинадцятим такого змісту:

"забезпечення в день надходження до банку зарахування на рахунок пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня коштів учасників накопичувальної системи пенсійного страхування";

у статті 47:

у частині другій:

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) акцій, які відповідно до норм законодавства пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, установленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку";

доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

"2¹) облігацій та іпотечних облігацій українських емітентів, кредитний рейтинг яких відповідає інвестиційному рівню за національною шкалою або які відповідно до законодавства пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, установленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку";

пункт 2 частини третьої викласти в такій редакції:

"2) цінні папери, які не пройшли лістинг на фондовій біржі (крім випадків, коли кредитний рейтинг облігацій відповідає інвестиційному рівню за національною шкалою)";

у статті 49:

у частині першій:

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) тримати на банківських депозитних рахунках у грошових коштах та в ощадних сертифікатах банків більш як 50 відсотків загальної вартості пенсійних активів пенсійного фонду, при цьому не більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів у зобов'язаннях одного банку та не більш як 50 відсотків такої вартості пенсійних активів пенсійного фонду";

пункти 11 і 13 викласти в такій редакції:

"11) придбавати або додатково інвестувати в іпотечні облігації та іпотечні сертифікати більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів";

"13) придбавати або додатково інвестувати в банківські метали, у тому числі шляхом відкриття поточних та депозитних рахунків в установах банків у банківських металах, більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів";

пункти 17 - 19 виключити;

доповнити абзацом такого змісту:

"Розміщення пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється відповідно до нормативів, передбачених [статтею 88 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#);

доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України можуть встановлюватися особливості застосування пунктів 4 (стосовно обмеження щодо обсягів загальної вартості активів пенсійного фонду, розміщених на банківських депозитних рахунках та в ощадних сертифікатах банків), 6 і 13 частини першої цієї статті до досягнення пенсійним фондом обсягу активів у розмірі 500 тисяч гривень за обмінним курсом Національного банку України, але на строк не більше вісімнадцяти місяців з дати реєстрації недержавного пенсійного фонду як фінансової установи";

у частині четвертій статті 50:

слова "частини обов'язкових" виключити;

доповнити реченням такого змісту: "При цьому вимога щодо сплати пенсійного внеску у розмірі не нижче мінімального, передбаченого частиною другою цієї статті, не застосовується";

статтю 51 викласти в такій редакції:

"Стаття 51. Облік пенсійних коштів учасників пенсійного фонду

1. Сума пенсійних коштів, що належить кожному учаснику фонду, визначається шляхом множення кількості одиниць пенсійних активів фонду, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, на чисту вартість одиниці

пенсійних активів фонду та відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду. Сума пенсійних коштів усіх учасників пенсійного фонду дорівнює чистій вартості активів пенсійного фонду.

2. Чиста вартість активів пенсійного фонду, кількість одиниць пенсійних активів фонду учасників фонду та чиста вартість одиниць пенсійних активів фонду визначаються кожного робочого дня.

3. Використання пенсійних активів пенсійного фонду для цілей, не передбачених цим Законом, забороняється.

4. У разі зменшення протягом останніх 12 місяців чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду більш як на 10 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду, якщо це не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку:

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України зобов'язана повідомити про це Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку та раду такого пенсійного фонду;

рада пенсійного фонду зобов'язана протягом десяти робочих днів з дня отримання повідомлення від Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України прийняти рішення про внесення змін до інвестиційної декларації фонду, заміни особи, яка здійснює управління активами такого пенсійного фонду, або про вжиття інших заходів та поінформувати протягом п'яти робочих днів Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України про прийняте рішення";

у статті 53:

частину першу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Перелік пенсійних фондів, які отримали ліцензію на надання фінансових послуг у системі накопичувального пенсійного забезпечення та які включені до реєстру пенсійних фондів - суб'єктів другого рівня, підлягає опублікуванню в порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, та оприлюдненню на офіційному сайті Пенсійного фонду України";

в абзаці другому частини третьої слова "інвестиційний прибуток (збиток)" замінити словами "суму пенсійних коштів";

у статті 55:

у частині четвертій:

у другому реченні абзацу другого слова "і складається з пенсійних внесків, зроблених таким вкладником, та розподіленого на суму цих внесків інвестиційного прибутку (збитку), зменшених" замінити словом "зменшених";

в абзаці четвертому слово "розподіленого" замінити словом "отриманого";

доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, з яким учасник накопичувальної системи пенсійного страхування уклав пенсійний контракт, подає не пізніше як через 10 робочих днів після укладення такого пенсійного контракту територіальному органу Пенсійного фонду України інформацію, необхідну для ведення обліку стану накопичувального пенсійного рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування";

статтю 61 доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Пенсійні фонди не мають права здійснювати пенсійні виплати за рахунок страхових внесків, крім випадків одноразової пенсійної виплати учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування відповідно до [статті 56 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#);

у частині третій статті 62:

друге речення після слів "Учасник фонду" доповнити словами "крім учасника накопичувальної системи пенсійного

страхування";

доповнити абзацами другим - четвертим такого змісту:

"Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право при досягненні пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", укласти договір страхування довічної пенсії на умовах та в порядку, встановлених законами України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та "Про страхування".

У разі відстрочення часу призначення пенсії за віком відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право укласти договір страхування довічної пенсії з більш пізнього строку, визначеного ним відповідно до статті 29 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", але не пізніш як через 10 років після досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування". При цьому учасник накопичувальної системи пенсійного страхування зобов'язаний повідомити адміністратора про відстрочення часу призначення пенсії за віком.

Учасник фонду, який є учасником накопичувальної системи пенсійного страхування, може використати кошти, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку у фонді, для доповнення суми коштів, облікованих на накопичувальному пенсійному рахунку у Накопичувальному фонді, у випадку, передбаченому абзацом третім частини першої статті 56 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

в абзаці другому частини другої статті 64 слово "розподілений" замінити словом "отриманий";

частину третю статті 66 доповнити абзацами четвертим та п'ятим такого змісту:

"Якщо успадковані пенсійні кошти сформовано за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування і спадкоємець не досяг пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", такі кошти за бажанням спадкоємця можуть бути спрямовані до Накопичувального пенсійного фонду та обліковуватися на його накопичувальному пенсійному рахунку або до іншого недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, учасником якого є зазначений спадкоємець. При цьому розмір витрат на переведення пенсійних коштів визначається відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення".

У разі відсутності в померлого учасника накопичувальної системи пенсійного страхування спадкоємців за законом та за заповітом належні йому кошти, що обліковані на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня, спрямовуються до резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду у майбутніх періодах, передбаченого статтею 74 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування". У такому разі робиться відповідна позначка в його персональній обліковій картці в системі персоніфікованого обліку";

у статті 67:

у частині другій слова "у сфері недержавного пенсійного забезпечення" замінити словами "у системі накопичувального пенсійного забезпечення", а після слів "недержавних пенсійних фондів" доповнити словами "адміністраторів пенсійних фондів";

у частинах четвертій та п'ятій слова "у сфері недержавного пенсійного забезпечення" замінити словами "у системі накопичувального пенсійного забезпечення";

у частині шостій слова "у сфері недержавного пенсійного забезпечення" і "в сфері недержавного пенсійного забезпечення" замінити словами "у системі накопичувального пенсійного забезпечення";

17) у Законі України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., NN 49 - 51, ст. 376 із наступними змінами):

у статті 1:

після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"діяльність з управління активами - професійна діяльність з управління активами інституційних інвесторів, порядок провадження якої визначено законодавством про цінні папери та фондовий ринок".

У зв'язку з цим абзаци третій - сороковий вважати відповідно абзацами четвертим - сорок першим;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

"довічна пенсія (ануїтет) - пенсійна виплата за рахунок коштів, що обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку застрахованої особи, а у випадках, передбачених законом, - на індивідуальному пенсійному рахунку учасника недержавного пенсійного фонду, сума та порядок виплати якої визначаються в договорі страхування довічної пенсії, укладеному із страховою організацією, що сплачується особі після досягнення нею пенсійного віку, передбаченого цим Законом, або членам її сім'ї чи спадкоємцям у випадках, передбачених цим Законом";

абзац п'ятий доповнити словами "та до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування";

після абзацу шостого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"інвестиційний дохід - сума приросту вартості пенсійних активів Накопичувального пенсійного фонду за визначений проміжок часу, отримана за рахунок зміни їх ринкової вартості, і прибутку (збитку) від здійснення операцій з активами та пасивних доходів, нарахованих за цими пенсійними активами;

інвестиційний прибуток (збиток) - різниця між сумою інвестиційного доходу Накопичувального пенсійного фонду, отриманого за визначений проміжок часу, та сумою адміністративних видатків Накопичувального пенсійного фонду за цей період на оплату послуг, визначених відповідно до цього Закону".

У зв'язку з цим абзаци сьомий - сорок перший вважати відповідно абзацами дев'ятим - сорок третім;

абзац десятий замінити двома абзацами такого змісту:

"компанія з управління активами - юридична особа, яка здійснює управління активами на підставі ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку (діяльності з управління активами інституційних інвесторів) та обирається за результатами конкурсу;

конкурс - процес визначення на конкурентних засадах юридичної особи (групи юридичних осіб), яка запропонувала кращі послуги (виконання робіт) у накопичувальній системі пенсійного страхування у визначеному цим Законом порядку".

У зв'язку з цим абзаци одинадцятий - сорок третій вважати відповідно абзацами дванадцятим - сорок четвертим;

абзаци вісімнадцятий і двадцять третій викласти в такій редакції:

"одиниця пенсійних активів - показник системи персоніфікованого обліку, який застосовується для визначення суми пенсійних коштів, що належать учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування та обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або в передбачених законом випадках - на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення";

"пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування - грошові кошти, цінні папери, майнові права та зобов'язання щодо них, які сформовані відповідно до цього Закону в Накопичувальному фонді або у передбачених законом випадках - у недержавних пенсійних фондах - суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення";

абзаци двадцять шостий - двадцять дев'ятий замінити двома абзацами такого змісту:

"пов'язана особа - юридична особа, яка здійснює контроль (зокрема спільний) за відповідною юридичною особою або

контролюється нею чи перебуває з такою юридичною особою під спільним контролем; фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль за відповідною юридичною особою; посадова особа відповідної юридичної особи, уповноважена виконувати від імені такої особи дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення правових відносин, а також члени сім'ї посадової особи. При цьому членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік (дружина), діти або батьки фізичної особи і її чоловіка (дружини), а також чоловік (дружина) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи;

контроль за юридичною особою - нагляд з можливістю вирішального впливу на управління або діяльність юридичної особи шляхом безпосереднього та/або опосередкованого (через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб) володіння більшою часткою (паєм, пакетом акцій) статутного (складеного) капіталу, управління найбільшою кількістю голосів в органі управління юридичної особи, а також можливість здійснювати незалежно від формального володіння вирішальний вплив відповідно до договору. Для фізичної особи загальна частка статутного (складеного) капіталу юридичної особи (кількість голосів в органі управління, якою вона володіє) визначається як загальний обсяг корпоративних прав, що належать такій фізичній особі, членам її сім'ї та юридичним особам, які контролюються фізичною особою або членами її сім'ї".

У зв'язку з цим абзаци тридцятий - сорок четвертий вважати відповідно абзацами двадцять восьмим - сорок другим;

абзац тридцять сьомий викласти в такій редакції:

"страхова організація - страховик, який має ліцензію на здійснення страхування життя, а також ліцензію на здійснення страхування довічних пенсій та здійснює страхування і виплату довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування";

абзац тридцять дев'ятий виключити;

абзац сорок перший викласти в такій редакції:

"чиста вартість одиниці пенсійних активів - розрахункова вартість одиниці пенсійних активів, що визначається в порядку, передбаченому цим Законом, шляхом ділення чистої вартості пенсійних активів на загальну кількість одиниць пенсійних активів станом на день розрахунку";

абзац третьої частини першої статті 2 після слів "Накопичувальному фонді" доповнити словами "або у відповідних недержавних пенсійних фондах - суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення";

в абзаці одинадцятому частини другої статті 5, в абзаці десятому частини першої статті 7, частинах другій і третій статті 8, частині другій статті 15 слова "Накопичувального фонду" замінити словами "накопичувальної системи пенсійного страхування";

частину другу статті 9 викласти в такій редакції:

"2. За рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках Накопичувального фонду або на індивідуальних пенсійних рахунках у відповідних недержавних пенсійних фондах - суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення, здійснюються такі пенсійні виплати, як довічні пенсії і одноразова виплата";

частину другу статті 13 доповнити словами "у Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення";

у частині першій статті 16:

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) отримувати безоплатно відомості, внесені до її персональної облікової картки з системи персоніфікованого обліку та Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, у тому числі інформацію, що відображає обсяг пенсійних коштів на її накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або індивідуальному пенсійному

рахунку в недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, якщо застрахована особа обрала такий недержавний пенсійний фонд, та стан здійснення пенсійних виплат за формою, встановленою правлінням Пенсійного фонду, та в порядку, визначеному цим Законом";

доповнити пунктами 11¹ і 11² такого змісту:

"11¹) обирати недержавний пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення на умовах та в порядку, визначених законом;

11²) змінювати відповідний недержавний пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення, але не частіше одного разу на два роки";

у статті 20:

у частині четвертій слова "недержавного пенсійного фонду" замінити словами "недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення";

у частині дев'ятій:

в абзаці другому слова "або у випадках, передбачених цим Законом, на рахунок Накопичувального фонду" виключити;

в абзаці третьому слова "та/або Накопичувального фонду" виключити;

частину одинадцяту викласти в такій редакції:

"11. Суми надміру або помилково сплачених страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування, у тому числі сплачені із заробітної плати (доходу) застрахованої особи, яка працює за сумісництвом, що перевищує максимальну величину, передбачену [пунктом 4 частини першої статті 1 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"](#), повертаються цій застрахованій особі або за її бажанням залишаються в Накопичувальному фонді та обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку або у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення та обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України";

у статті 21:

пункт 4 частини третьої викласти в такій редакції:

"4) частина персональної облікової картки, яка відображає стан накопичувального пенсійного рахунку застрахованої особи або здійснення виплат її спадкоємцям за рахунок коштів, що обліковуються на такому рахунку, а також відомості про стан індивідуального пенсійного рахунку застрахованої особи в недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення та здійснення їй пенсійних виплат:

сума заробітної плати (грошового забезпечення, доходу), з якої сплачено страхові внески за відповідний місяць;

сума страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування за відповідний місяць;

дата перерахування страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування;

кількість одиниць пенсійних активів;

загальна сума коштів застрахованої особи;

реквізити обраного застрахованою особою недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення, з яким укладено пенсійний контракт, та реквізити адміністратора і зберігача такого фонду;

сума коштів, що обліковується на індивідуальному пенсійному рахунку застрахованої особи в недержавному пенсійному

фонді - суб'єкти другого рівня системи пенсійного забезпечення, за останній звітний рік;

сума одноразової виплати, сплаченої відповідно до статті 56 цього Закону застрахованій особі або її спадкоємцю, дата такої виплати;

реквізити страхової організації, з якою укладено договір страхування довічної пенсії у разі його укладення;

дата укладення договору страхування довічної пенсії та розмір страхової виплати за цим договором (у разі його укладення);

сума коштів, перерахованих з накопичувальної системи пенсійного страхування страховій організації, обраній застрахованою особою, для оплати договору страхування довічної пенсії, дата їх перерахування;

сума пені, сплачена страхувальником за несвоєчасне перерахування сум страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування на користь застрахованої особи, дата її сплати;

відмітка про смерть застрахованої особи";

частину п'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

"Порядок обміну інформацією між Пенсійним фондом і адміністраторами недержавних пенсійних фондів - суб'єктів другого рівня системи пенсійного забезпечення визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України спільно з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики і Пенсійним фондом";

текст статті 26 викласти в такій редакції:

"1. Особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років та наявності страхового стажу не менше 15 років.

До досягнення віку, встановленого абзацом першим цієї статті, право на пенсію за віком мають жінки 1961 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

55 років - які народилися до 30 вересня 1956 року включно;

55 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1956 року по 31 березня 1957 року;

56 років - які народилися з 1 квітня 1957 року по 30 вересня 1957 року;

56 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1957 року по 31 березня 1958 року;

57 років - які народилися з 1 квітня 1958 року по 30 вересня 1958 року;

57 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1958 року по 31 березня 1959 року;

58 років - які народилися з 1 квітня 1959 року по 30 вересня 1959 року;

58 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1959 року по 31 березня 1960 року;

59 років - які народилися з 1 квітня 1960 року по 30 вересня 1960 року;

59 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1960 року по 31 березня 1961 року;

60 років - які народилися з 1 квітня 1961 року по 31 грудня 1961 року";

частину третю статті 27 викласти в такій редакції:

"3. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до

надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність";

абзаци перший і другий частини першої статті 28 викласти в такій редакції:

"1. Мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом. У разі виплати застрахованій особі довічної пенсії, передбаченої цим Законом, мінімальний розмір пенсії за віком у солідарній системі зменшується на розмір зазначеної пенсії.

За кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і 30 років жінкам пенсія за віком збільшується на 1 відсоток розміру пенсії, обчисленої відповідно до статті 27 цього Закону, але не більш як на 1 відсоток мінімального розміру пенсії за віком, зазначеного в абзаці першому цієї частини";

у статті 29:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Особі, яка набула право на пенсію за віком відповідно до цього Закону, але після досягнення пенсійного віку, передбаченого абзацом першим частини першої статті 26 цього Закону, виявила бажання працювати і одержувати пенсію з більш пізнього віку, пенсія за віком призначається з урахуванням страхового стажу на день звернення за призначенням пенсії з підвищенням розміру пенсії за віком, обчисленого відповідно до статті 27 цього Закону, на такий відсоток:

на 0,5 % - за кожний повний місяць страхового стажу після досягнення пенсійного віку у разі відстрочення виходу на пенсію на строк до 60 місяців;

на 0,75 % - за кожний повний місяць страхового стажу після досягнення пенсійного віку у разі відстрочення виходу на пенсію на строк понад 60 місяців";

у частині другій слово "рік" замінити словом "місяць";

доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Жінкам, які народилися у період по 31 грудня 1961 року, після виходу на пенсію встановлюється підвищення розміру пенсії, обчисленого відповідно до статті 27 цього Закону, в розмірі 2,5 відсотка за кожні шість місяців більш пізнього виходу на пенсію, починаючи з 55 років до досягнення ними 60-річного віку";

частину першу статті 32 викласти в такій редакції:

"1. Особи, визнані інвалідами, мають право на пенсію по інвалідності, залежно від групи інвалідності, за наявності такого страхового стажу на час настання інвалідності або на день звернення за пенсією:

для інвалідів I групи:

до досягнення особою 25 років включно - 1 рік;

від 26 років до досягнення особою 28 років включно - 2 роки;

від 29 років до досягнення особою 31 року включно - 3 роки;

від 32 років до досягнення особою 34 років включно - 4 роки;

від 35 років до досягнення особою 37 років включно - 5 років;

від 38 років до досягнення особою 40 років включно - 6 років;

від 41 року до досягнення особою 43 років включно - 7 років;
від 44 років до досягнення особою 48 років включно - 8 років;
від 49 років до досягнення особою 53 років включно - 9 років;
від 54 років до досягнення особою 59 років включно - 10 років;
для інвалідів II та III груп:

до досягнення особою 23 років включно - 1 рік;
від 24 років до досягнення особою 26 років включно - 2 роки;
від 27 років до досягнення особою 28 років включно - 3 роки;
від 29 років до досягнення особою 31 року включно - 4 роки;
від 32 років до досягнення особою 33 років включно - 5 років;
від 34 років до досягнення особою 35 років включно - 6 років;
від 36 років до досягнення особою 37 років включно - 7 років;
від 38 років до досягнення особою 39 років включно - 8 років;
від 40 років до досягнення особою 42 років включно - 9 років;
від 43 років до досягнення особою 45 років включно - 10 років;
від 46 років до досягнення особою 48 років включно - 11 років;
від 49 років до досягнення особою 51 року включно - 12 років;
від 52 років до досягнення особою 55 років включно - 13 років;
від 56 років до досягнення особою 59 років включно - 14 років.

Особи, визнані інвалідами після досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, мають право на пенсію по інвалідності за наявності страхового стажу, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 26 цього Закону";

частину другу статті 33 викласти в такій редакції:

"2. Непрацюючі інваліди II групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27 і 28 цього Закону, за наявності такого страхового стажу:

у жінок - 20 років, а у чоловіків - 25 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 46 років включно;
у жінок - 21 рік, а у чоловіків - 26 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 48 років включно;
у жінок - 22 роки, а у чоловіків - 27 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 50 років включно;
у жінок - 23 роки, а у чоловіків - 28 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 53 років включно;
у жінок - 24 роки, а у чоловіків - 29 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 56 років включно;
у жінок - 25 років, а у чоловіків - 30 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 59 років включно.

Непрацюючі інваліди II групи, визнані інвалідами після досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього

Закону, та інваліди III групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27 і 28 цього Закону, за наявності страхового стажу, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 28 цього Закону";

у другому реченні частини першої статті 34 слова і цифри "інвалідам - чоловікам старше 60 років і жінкам старше 55 років" замінити словами і цифрами "інвалідам, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 цього Закону";

у першому реченні першого абзацу частини першої статті 36 слова "по інвалідності" замінити словами "по III групі інвалідності";

у статті 40:

абзаци перший і третій частини першої викласти в такій редакції:

"1. Для обчислення пенсії враховується заробітна плата (дохід) за весь період страхового стажу починаючи з 1 липня 2000 року. За бажанням пенсіонера та за умови підтвердження довідки про заробітну плату первинними документами у період до 1 січня 2016 року або в разі, якщо страховий стаж починаючи з 1 липня 2000 року становить менше 60 місяців, для обчислення пенсії також враховується заробітна плата (дохід) за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу підряд до 1 липня 2000 року незалежно від перерв";

"За вибором особи, яка звернулася за призначенням пенсії, з періоду, за який враховується заробітна плата (дохід) для обчислення пенсії, виключаються періоди до 60 календарних місяців страхового стажу, з урахуванням будь-яких періодів незалежно від перерв, що включаються до страхового стажу згідно з частиною третьою статті 24 цього Закону, та будь-якого періоду страхового стажу підряд за умови, що зазначені періоди в сумі складають не більш як 10 відсотків тривалості страхового стажу, врахованого в одинарному розмірі. Додатково за бажанням особи можуть бути виключені періоди строкової військової служби, навчання, догляду за інвалідом I групи або дитиною-інвалідом віком до 16 років, за пенсіонером, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, за період з 1 липня 2000 року до 1 січня 2005 року, а також періоди, коли особа підлягала загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню відповідно до пунктів 8, 13 і 14 статті 11 цього Закону. У всіх випадках, крім випадку, передбаченого абзацом другим цієї частини, період, за який враховується заробітна плата, не може бути меншим, ніж 60 календарних місяців";

у частині другій:

абзаци четвертий, сьомий та дванадцятий викласти в такій редакції:

"Зс - середня заробітна плата (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому в Україні, з якої сплачено страхові внески, за три календарні роки, що передують року звернення за призначенням пенсії. Порядок визначення показників зазначеної заробітної плати затверджується Пенсійним фондом України за погодженням з центральними органами виконавчої влади у галузі статистики, економіки, соціальної політики і фінансів";

"У разі відсутності на день призначення пенсії даних про заробітну плату (дохід) в середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії, за попередній рік для визначення середньої заробітної плати (доходу) враховується наявна заробітна плата (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії, за місяці попереднього року з наступним перерахунком заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії після отримання даних про заробітну плату (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії";

"Зс - заробітна плата (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії, за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати (доходу)";

абзац двадцять третій після слів і цифр "у пунктах 8, 13 і 14 статті 11 цього Закону" доповнити словами і цифрами "та за періоди, які включаються до страхового стажу згідно з абзацом третім частини першої статті 24 цього Закону";

у статті 42:

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

"2. Крім індексації пенсії, передбаченої частиною першою цієї статті, у разі якщо величина середньомісячної заробітної плати штатного працівника в Україні за даними спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі статистики за минулий рік зростає, з 1 березня поточного року розмір пенсії підвищується на коефіцієнт, що відповідає не менш як 20 відсоткам темпів зростання середньомісячної заробітної плати штатного працівника в Україні порівняно з попереднім роком, крім випадків, коли підвищення пенсійних виплат за минулий рік перевищило цей коефіцієнт. Якщо коефіцієнт підвищення пенсійних виплат у минулому році був менший, ніж зазначений у цій частині, то збільшення пенсій здійснюється з урахуванням попереднього підвищення";

частини третю і четверту викласти в такій редакції:

"3. У разі збільшення розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом, підвищується розмір пенсії, обчислений відповідно до статті 28 цього Закону (крім пенсіонерів, які працюють (провадять діяльність, пов'язану з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування). Перерахунок пенсії проводиться з дня встановлення нового розміру прожиткового мінімуму. Пенсіонерам, які працюють (провадять діяльність, пов'язану з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), після звільнення з роботи або припинення такої діяльності пенсія перераховується з урахуванням прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом, який встановлений на дату звільнення з роботи або припинення такої діяльності.

4. У разі якщо застрахована особа після призначення пенсії продовжувала працювати, перерахунок пенсії проводиться з урахуванням не менш як 24 місяців страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії незалежно від перерв у роботі. Перерахунок пенсії проводиться із заробітної плати (доходу), з якої обчислена пенсія.

За бажанням пенсіонера перерахунок пенсії проводиться із заробітної плати за періоди страхового стажу, зазначені в частині першій статті 40 цього Закону, із застосуванням показника середньої заробітної плати (доходу), який враховувався під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

У разі якщо застрахована особа після призначення (перерахунку) пенсії має менш як 24 місяці страхового стажу, перерахунок пенсії проводиться не раніше ніж через два роки після призначення (попереднього перерахунку) з урахуванням страхового стажу після її призначення (попереднього перерахунку) та заробітної плати, з якої призначено (попередньо перераховано) пенсію.

Якщо пенсіонер, який продовжував працювати, набув стажу, достатнього для обчислення пенсії відповідно до частини першої статті 28 цього Закону, за його заявою проводиться відповідний перерахунок пенсії незалежно від того, скільки часу минуло після призначення (попереднього перерахунку) пенсії, з урахуванням заробітної плати, з якої призначено (попередньо перераховано) пенсію.

Обчислення страхового стажу, який дає право на перерахунок пенсії відповідно до цієї статті, здійснюється не раніше дня, що настає за днем, по який обчислено страховий стаж під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

Дія цієї частини не поширюється на пенсіонерів, яким призначено пенсію за вислугу років на умовах, передбачених [Законом України "Про пенсійне забезпечення"](#), та які не досягли віку, встановленого статтею 26 цього Закону";

у частині першій статті 44 слова "або про її відстрочення" виключити;

у статті 45:

абзац другий пункту 1 частини першої викласти в такій редакції:

"У разі якщо при відстрочці часу призначення пенсії за віком не здійснюється підвищення розміру пенсії за неповний місяць страхового стажу, пенсія, обчислена відповідно до статті 29 цього Закону, призначається з дня, що настає за останнім днем повного місяця відстрочки часу виходу на пенсію, який враховано до страхового стажу";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Переведення з одного виду пенсії на інший здійснюється з дня подання заяви на підставі документів про страховий стаж, заробітну плату (дохід) та інших документів, що знаходяться на час переведення з одного виду пенсії на інший в пенсійній справі, а також додаткових документів, одержаних органами Пенсійного фонду.

При переведенні з одного виду пенсії на інший за бажанням особи може враховуватися заробітна плата (дохід) за періоди страхового стажу, зазначені в частині першій статті 40 цього Закону, із застосуванням показника середньої заробітної плати (доходу), який враховувався під час призначення (попереднього перерахунку) попереднього виду пенсії.

Якщо особа після призначення пенсії по інвалідності продовжувала працювати та набула не менш як 24 місяці страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії незалежно від перерв у роботі, при переведенні вперше з пенсії по інвалідності на пенсію за віком застосовується середня заробітна плата (дохід), визначена частиною другою статті 40 цього Закону для призначення пенсії";

назву розділу VII викласти в такій редакції:

"Розділ VII ПЕНСІЙНІ ВИПЛАТИ ЗА РАХУНОК КОШТІВ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ";

у статті 54:

назву і частину першу викласти в такій редакції:

"Стаття 54. Види пенсійних виплат за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування

1. Застрахована особа, яка відповідно до закону є учасником накопичувальної системи пенсійного страхування, має право на отримання довічної пенсії або одноразової виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на її накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, за умови досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, а в разі відстрочення часу призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону у період після досягнення такого віку - з дня закінчення строку відстрочення дати призначення пенсії за віком у солідарній системі.

Довічна пенсія за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування враховується під час визначення мінімальної пенсії за віком відповідно до статті 28 цього Закону";

в абзаці другому частини другої слова "вартості оплаченого" замінити словами "суми оплати";

у частині третій слова "створюють Централізований страховий фонд та" виключити;

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Одноразова виплата учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється в порядку, визначеному статтею 56 цього Закону:

територіальним органом Пенсійного фонду - за рахунок коштів, що обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування;

адміністратором відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення - за рахунок коштів, що обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування";

у статті 55:

частини першу і другу викласти в такій редакції:

"1. Договір страхування довічної пенсії укладається між учасником накопичувальної системи пенсійного страхування та страховою організацією відповідно до законодавства про страхову діяльність з урахуванням вимог, передбачених цим Законом, після досягнення учасником накопичувальної системи пенсійного страхування віку, передбаченого статтею 26 цього Закону.

Для укладення договору страхування довічної пенсії учасник накопичувальної системи пенсійного страхування подає страховій організації протягом місяця до досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, заяву за формою, встановленою страховою організацією, та довідку Пенсійного фонду про суму коштів, облікованих на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді, або відповідно довідку адміністратора недержавного пенсійного фонду про суму коштів на його індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення.

У разі відстрочення дати призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право укласти договір страхування довічної пенсії з більш пізнього строку, визначеного ним відповідно до статті 29 цього Закону, але не пізніш як із 70 років.

2. Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування інформує територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратора недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення про обрану страхову організацію та подає письмову заяву про перерахування зазначеній організації коштів з накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються відповідно на накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді чи на індивідуальному пенсійному рахунку в недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення для оплати договору страхування довічної пенсії.

Територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення зобов'язаний не пізніш як через три робочих дні після надходження такої заяви надати розпорядження зберігачу щодо перерахування обраній страховій організації коштів учасника накопичувальної системи пенсійного страхування в сумі, що обліковується на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення. Зберігач зобов'язаний не пізніш як через три робочих дні після отримання розпорядження перерахувати зазначені кошти для оплати учасником накопичувальної системи пенсійного страхування договору страхування довічної пенсії. У разі порушення зазначеного строку зберігач за власний рахунок сплачує учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на один день від суми, що підлягає перерахуванню за кожний день прострочення платежу, у порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

У разі неподання учасником накопичувальної системи пенсійного страхування такої заяви протягом трьох місяців з дня досягнення ним пенсійного віку, визначеного статтею 26 цього Закону, територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення зобов'язаний з'ясувати причини неподання учасником накопичувальної системи пенсійного страхування заяви та запропонувати йому укласти договір страхування довічної пенсії.

У разі відмови учасника накопичувальної системи пенсійного страхування від укладення такого договору, крім випадків такої відмови у разі відстрочення дати призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону, територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду самостійно укладає договір страхування довічної пенсії з

установленим періодом на умовах, що є найбільш вигідними для учасника накопичувальної системи пенсійного страхування, із страховою організацією, обраною відповідно до цього Закону в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України спільно з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики та погодженому з Антимонопольним комітетом України.

Територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення перераховує страховій організації кошти в сумі, що обліковується на його накопичувальному пенсійному рахунку або відповідно на індивідуальному пенсійному рахунку. Розміри страхових тарифів за договорами страхування довічної пенсії не повинні перевищувати їх середніх показників, які визначаються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики.

Страхові організації, з якими Пенсійний фонд або відповідний недержавний пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення укладає договір страхування довічної пенсії, визначаються на конкурсних засадах у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України спільно з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики та Антимонопольним комітетом України";

у частині третій:

в абзаці другому після слів "Пенсійного фонду" доповнити словами "або адміністратор недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення", а слова "застрахованій особі" замінити словами "учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування";

абзаци шостий і сьомий викласти в такій редакції:

"якщо територіальним органом Пенсійного фонду, адміністратором недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення або учасником накопичувальної системи пенсійного страхування вже укладено договір страхування довічної пенсії;

якщо сума пенсійних коштів, що належить учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування, є меншою, ніж мінімальна сума коштів, необхідна для оплати договору страхування довічної пенсії, а також якщо такий учасник не виявив бажання додатково за свій рахунок перерахувати на накопичувальний пенсійний рахунок у Накопичувальному фонді кошти в сумі, якої не вистачає для забезпечення оплати договору страхування довічної пенсії відповідно до частини першої статті 56 цього Закону";

абзаци дев'ятий і десятий викласти в такій редакції:

"Про відмову в перерахуванні коштів для оплати договору страхування довічної пенсії територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення письмово повідомляє учасника накопичувальної системи пенсійного страхування та відповідну страхову організацію. Відмова повинна бути обґрунтованою.

Відмова територіального органу Пенсійного фонду або адміністратора відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення в наданні розпорядження зберігачу щодо перерахування обраний страховій організації коштів, належних учасникові накопичувальної системи пенсійного страхування, може бути оскаржена таким учасником або відповідною страховою організацією до виконавчої дирекції Пенсійного фонду, Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України або в судовому порядку";

слова "в перерахуванні" замінити словами "в наданні розпорядження зберігачу щодо перерахування";

у частині четвертій слова "вибору та" виключити;

частини п'яту і шосту викласти в такій редакції:

"5. У разі якщо договір страхування довічної пенсії не укладено внаслідок смерті учасника накопичувальної системи пенсійного страхування чи визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим, територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення вживає заходів до виплати спадкоємцям належних учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування коштів відповідно до вимог цього Закону.

У разі якщо територіальним органом Пенсійного фонду або адміністратором недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення з незалежних від нього обставин не з'ясовано причини неподання учасником накопичувальної системи пенсійного страхування заяви про укладення договору страхування довічної пенсії, кошти, що належать такому учаснику, використовуються для інвестування з метою отримання доходу на користь такого учасника та обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення.

6. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України оприлюднює щомісяця на власному веб-сайті інформацію про розміри страхових тарифів за договорами страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування та розрахункові розміри довічних пенсій залежно від пенсійного віку за такими договорами, ставки інвестиційного доходу, що застосовуються для розрахунку довічних пенсій, поточний фінансовий стан страхових організацій.

Страхова організація, яка здійснює страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, оприлюднює розміри страхових тарифів за договорами страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, розрахункові розміри довічних пенсій залежно від пенсійного віку за такими договорами, ставки інвестиційного доходу не пізніше як за десять днів до початку місяця, у якому вони набирають чинності, і використовує ставки інвестиційного доходу для всіх учасників накопичувальної системи пенсійного страхування, які мають намір укласти договір страхування довічної пенсії протягом наступного місяця.

Територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення на вимогу учасника накопичувальної системи пенсійного страхування безоплатно надає йому письмово інформацію про обсяг пенсійних коштів, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на його індивідуальному пенсійному рахунку у недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, розміри страхових тарифів за договорами довічних пенсій, передбачених цим Законом; розрахункові розміри довічних пенсій залежно від пенсійного віку за такими договорами; ставки інвестиційного доходу страхових організацій за попередні періоди";

у статті 56:

у частині першій:

в абзаці першому слова "застрахованій особі" замінити словами "учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування", а слова "пенсійних активів" замінити словами "пенсійних коштів";

в абзаці другому слова "застрахованої особи" замінити словами "учасника накопичувальної системи пенсійного страхування";

доповнити абзацом третім такого змісту:

"Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування за бажанням має право додатково за свій рахунок перерахувати на свій накопичувальний пенсійний рахунок у Накопичувальному фонді кошти в сумі, якої не вистачає для забезпечення оплати договору страхування довічної пенсії в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики";

частини другу - четверту викласти в такій редакції:

"2. Якщо учасник накопичувальної системи пенсійного страхування визнаний інвалідом I або II групи і набуває право на пенсію по інвалідності відповідно до цього Закону у солідарній системі, належні йому пенсійні кошти накопичувальної системи пенсійного страхування, розраховані відповідно до частини сьомої статті 80 цього Закону, використовуються за його вибором для:

здійснення одноразової виплати незалежно від достатності обсягу такої суми коштів для оплати договору страхування довічної пенсії;

оплати договору страхування довічної пенсії.

У разі визнання учасника накопичувальної системи пенсійного страхування інвалідом III групи належні йому пенсійні кошти використовуються ним після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, на оплату договору страхування довічної пенсії, а у разі недостатності суми коштів для оплати такого договору - на здійснення одноразової виплати.

3. У разі смерті учасника накопичувальної системи пенсійного страхування до досягнення ним віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, належні йому пенсійні кошти накопичувальної системи пенсійного страхування успадковуються в порядку, визначеному [Цивільним кодексом України](#).

Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право в будь-який час визначити спадкоємцями одну або декілька фізичних осіб (незалежно від наявності у нього з такими особами сімейних, родинних відносин), які мають право на отримання у разі його смерті коштів в сумі, що обліковується на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, а також визначити розмір часток, в яких вони повинні бути розподілені між зазначеними особами. У такому разі учасник накопичувальної системи пенсійного страхування складає заповіт відповідно до вимог [Цивільного кодексу України](#).

Особи, які мають право на отримання у спадщину коштів накопичувальної системи пенсійного страхування в сумі, що належить померлому учасникові накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, можуть подати заяву про спрямування таких коштів на свій накопичувальний пенсійний рахунок у Накопичувальному фонді або за бажанням - на свій індивідуальний пенсійний рахунок у недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення.

У разі відсутності у померлого учасника накопичувальної системи пенсійного страхування спадкоємців за законом та за заповітом належні йому кошти, обліковані на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, спрямовуються до резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду у майбутніх періодах, передбаченого статтею 74 цього Закону. У такому разі робиться відповідна позначка в його персональній обліковій картці в системі персоналізованого обліку.

4. Для отримання одноразової виплати учасник накопичувальної системи пенсійного страхування чи його спадкоємці подають територіальному органу Пенсійного фонду або адміністраторові відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення заяву та документи, що підтверджують їх право на отримання такої виплати. Перелік зазначених документів затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики.

Одноразова виплата здійснюється протягом десяти робочих днів з дня надходження заяви та зазначених документів";

у статті 57:

у частині першій слова "застрахованій особі" замінити словами "учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування";

в абзаці другому частини третьої слова "ніж сума вартості договору страхування довічної пенсії на час його укладення"

замінити словами "ніж сума, обумовлена в договорі страхування довічної пенсії";

у частині п'ятій слова "Застрахована особа" замінити словами "Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування";

у частині шостій:

в абзацах першому і четвертому слова "застрахованою особою" та "застрахованої особи" замінити відповідно словами "учасником накопичувальної системи пенсійного страхування" та "учасника накопичувальної системи пенсійного страхування";

в абзаці другому слова "рівень інвестиційного доходу, який" замінити словами "ставка інвестиційного доходу, яка";

абзац четвертий доповнити реченням такого змісту: "Страхова організація не має права відмовити учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування в укладенні договору страхування одного з видів довічної пенсії, передбачених цією статтею";

абзац шостий частини другої статті 58 виключити;

у частині першій статті 61:

у пункті 5 слова "та Накопичувального фонду" виключити;

пункт 14 виключити;

доповнити пунктом 19¹ такого змісту:

"19¹) за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України і центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики затверджує порядок ведення накопичувальних пенсійних рахунків учасників накопичувальної системи пенсійного страхування, форму звіту, що надсилається щороку учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування про стан їх накопичувальних пенсійних рахунків, а також порядок обліку на накопичувальних пенсійних рахунках сум пені, сплачених роботодавцем за несвоєчасне перерахування з його вини страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування";

в абзаці другому частини п'ятої статті 63 слова "та Накопичувального фонду" виключити;

у статті 64:

пункти 4 і 6 частини першої викласти в такій редакції:

"4) вилучати на строк до трьох днів документи, що свідчать про порушення порядку використання коштів Пенсійного фонду та накопичувальної системи пенсійного страхування, з обов'язковим складенням протоколу, у якому зазначаються дата його складення, прізвище та посада особи, яка провела вилучення, перелік вилучених документів і день, коли такі документи повинні повернутися відповідно до цього Закону";

"6) застосовувати фінансові санкції та нараховувати пеню, передбачені законом";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана у процесі надання послуг з адміністрування Накопичувального фонду:

- 1) здійснювати організаційне та матеріально-технічне забезпечення роботи Ради Накопичувального фонду;
- 2) відкрити розрахунковий рахунок Накопичувального фонду в обраному за конкурсом зберігачі;
- 3) готувати та подавати у порядку, встановленому статтею 89 цього Закону, на розгляд Ради Накопичувального фонду

проекти документів, якими визначаються основні напрями інвестиційної політики та нормативи інвестування коштів Накопичувального фонду;

4) укладати за рішенням Ради Накопичувального фонду договори з радником з інвестиційних питань, компаніями з управління активами, зберігачем, аудитором (аудиторами) Накопичувального фонду;

5) надавати учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування не рідше одного разу на рік письмовий звіт щодо обсягу пенсійних коштів, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку;

6) інформувати у письмовій формі учасника накопичувальної системи пенсійного страхування про порядок отримання довічної пенсії або одноразової виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування;

7) давати розпорядження Державній казначейській службі України про перерахування страхових внесків на рахунок Накопичувального фонду або обраного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

8) розраховувати щодня спільно з компаніями з управління активами чисту вартість пенсійних активів Накопичувального фонду, чисту вартість одиниці пенсійних активів і вести їх облік;

9) надавати щодня зберігачу інформацію, необхідну для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду;

10) забезпечувати доступ зберігачу до інформації та документів, необхідних для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду;

11) давати розпорядження зберігачу Накопичувального фонду про перерахування належних учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування коштів до відповідних недержавних пенсійних фондів - суб'єктів другого рівня системи пенсійного забезпечення, до обраної страхової організації для укладення договору страхування довічної пенсії або про здійснення пенсійної виплати відповідно до статті 56 цього Закону;

12) давати розпорядження зберігачу Накопичувального фонду про оплату послуг, пов'язаних з адміністративним управлінням Накопичувальним фондом, послуг радника з інвестиційних питань, компаній з управління активами, зберігача і аудитора, здійснення яких передбачено цим Законом;

13) надавати Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України інформацію про стан накопичувальної системи пенсійного страхування за формою, визначеною цією комісією;

14) надавати адміністратору недержавного пенсійного фонду - суб'єкту другого рівня системи пенсійного забезпечення (на його запит) інформацію про страхові внески учасників накопичувальної системи пенсійного страхування - учасників такого фонду;

15) звітувати перед Радою Накопичувального фонду щодо адміністрування Накопичувального фонду, стану накопичувальної системи пенсійного страхування;

16) діяти від імені Накопичувального фонду і в інтересах учасників накопичувальної системи пенсійного страхування";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Розмір оплати послуг виконавчої дирекції Пенсійного фонду з адміністрування Накопичувального фонду затверджується Радою Накопичувального фонду та не може перевищувати 0,2 відсотка щомісячної суми страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування";

у частині першій статті 72:

у пункті 1 слова "загальнообов'язкового державного" виключити;

доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

"3¹) кошти, сплачені виконавчій дирекції Пенсійного фонду за надання послуг з адміністрування Накопичувального фонду та послуг недержавним пенсійним фондам - суб'єктам другого рівня системи пенсійного забезпечення";

пункт 4 після слів "фінансових санкцій" доповнити словами "та пені (крім сум пені, сплачених роботодавцем за несвоєчасне перерахування з його вини сум страхових внесків застрахованої особи до накопичувальної системи пенсійного страхування)";

у частині другій статті 73 слова "для оплати договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат та" виключити;

у другому реченні частини п'ятої статті 74 слова "Накопичувального фонду" замінити словами "накопичувальної системи пенсійного страхування та інших коштів";

у статті 78:

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування, який сплачує (за якого сплачують) страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування, має право спрямувати такі внески до недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення. При цьому учасник накопичувальної системи пенсійного страхування подає територіальному органу Пенсійного фонду такі документи:

заяву про обрання недержавного пенсійного фонду;

копію пенсійного контракту, укладеного з недержавним пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня системи пенсійного забезпечення";

доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Планова аудиторська перевірка діяльності Накопичувального фонду, компаній з управління активами, зберігача Накопичувального фонду, виконавчої дирекції Пенсійного фонду (у частині адміністрування Накопичувального фонду), радника з інвестиційних питань проводиться один раз на рік за рахунок осіб, які перевіряються. Зазначена перевірка проводиться обраним за результатами конкурсу незалежним аудитором (аудиторською фірмою), який має право на провадження аудиторської діяльності і надає виключно аудиторські послуги згідно із законодавством.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку і Міністерством фінансів України встановлює вимоги до аудиторів, які проводять аудиторську перевірку суб'єктів накопичувальної системи пенсійного страхування.

Аудитором не може бути:

пов'язана особа компаній (посадових осіб компаній) з управління активами, що здійснюють управління пенсійними активами Накопичувального фонду, зберігача Накопичувального фонду, радника з інвестиційних питань;

особа, яка протягом останніх п'яти років була посадовою особою суб'єктів, щодо яких проводиться аудиторська перевірка;

особа, яка надає консультаційні послуги суб'єктам, щодо яких проводиться аудиторська перевірка.

Один і той самий аудитор не може проводити щорічну аудиторську перевірку суб'єктів накопичувальної системи пенсійного страхування більш як два роки підряд.

До річної звітності, що подається Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, виконавча дирекція Пенсійного фонду, компанії з управління активами і зберігач

обов'язково додають копію аудиторського висновку";

статтю 79 викласти в такій редакції:

"Стаття 79. Джерела формування накопичувальної системи пенсійного страхування та використання її коштів

1. Джерелами формування накопичувальної системи пенсійного страхування є:

1) страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування (крім суми, передбаченої у частині четвертій статті 64 цього Закону);

2) інвестиційний дохід, що утворюється в результаті розміщення та інвестування коштів накопичувальної системи пенсійного страхування у порядку, встановленому законом;

3) суми пені, сплаченої страхувальником за несвоєчасне перерахування сум страхових внесків на рахунок для другого рівня системи пенсійного забезпечення на користь учасників накопичувальної системи пенсійного страхування.

2. Кошти накопичувальної системи пенсійного страхування використовуються для:

1) інвестування з метою отримання інвестиційного доходу на користь учасників накопичувальної системи пенсійного страхування;

2) оплати договорів страхування довічних пенсій або здійснення одноразових виплат;

3) оплати послуг компаній з управління активами Накопичувального фонду або відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

4) оплати послуг зберігача Накопичувального фонду або відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

5) оплати послуг із проведення планової аудиторської перевірки Накопичувального фонду або недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

6) оплати послуг радника з інвестиційних питань;

7) оплати послуг виконавчої дирекції Пенсійного фонду з адміністрування Накопичувального фонду, у тому числі на проведення конкурсів, у порядку та розмірах, встановлених Радою Накопичувального фонду, або оплати послуг з адміністрування недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення (крім випадків, якщо адміністрування здійснює юридична особа - одноосібний засновник).

3. Забороняється використання коштів накопичувальної системи пенсійного страхування для забезпечення виплати пенсій та надання соціальних послуг із солідарної системи, на виплату пенсій на визначений строк у системі недержавного пенсійного забезпечення та на інші цілі, не передбачені цим Законом.

4. Інвестиційний дохід від операцій з пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування не включається до складу доходу компаній з управління активами або будь-якого іншого суб'єкта системи накопичувального пенсійного забезпечення.

5. Кошти накопичувальної системи пенсійного страхування є власністю учасників накопичувальної системи пенсійного страхування в сумі, що обліковується на їх накопичувальних пенсійних рахунках в Накопичувальному фонді або на індивідуальних пенсійних рахунках у відповідних недержавних пенсійних фондах - суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення.

6. Право власності учасника накопичувальної системи пенсійного страхування на належну частку пенсійних коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в

Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку в недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, реалізується згідно із цим Законом, а у разі смерті такого учасника право власності спадкоємців на його пенсійні кошти реалізується відповідно до цього Закону та [Цивільного кодексу України](#).

7. Облік надходжень і витрат Накопичувального фонду здійснює виконавча дирекція Пенсійного фонду";

у статті 80:

у назві слова "Накопичувального фонду" замінити словами "накопичувальної системи пенсійного страхування";

частину другу виключити;

у частині третій:

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) акцій, які відповідно до норм законодавства пройшли лістинг, перебувають в обігу на фондовій біржі, що відповідає вимогам, встановленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (крім придбання акцій українських емітентів під час їх розміщення у разі, якщо акції відповідного емітента входять до складу пенсійних активів Накопичувального фонду)";

доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

"2¹) облігацій та іпотечних облігацій українських емітентів, кредитний рейтинг яких відповідає інвестиційному рівню за національною шкалою, визначеною законодавством, або які відповідно до норм законодавства пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, установам Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку";

доповнити абзацом дев'ятим такого змісту:

"Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування можуть формуватися виключно у результаті проведення операцій, пов'язаних із здійсненням накопичувального пенсійного страхування відповідно до цього Закону";

у частині четвертій:

пункт 1 після слів "Пенсійного фонду" доповнити словами "або відповідно адміністратором недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення";

пункти 2 і 5 викласти в такій редакції:

"2) цінні папери, які не пройшли лістинг на фондовій біржі (крім цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано відповідно до законодавства державою, органами місцевого самоврядування або третіми особами)";

"5) похідні (деривативи)";

у частині шостій:

у першому реченні слова "частиною п'ятою" замінити словами "частиною другою";

друге речення доповнити словами "адміністратора недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення чи будь-якого іншого суб'єкта системи накопичувального пенсійного забезпечення";

частини сьому - десяту викласти в такій редакції:

"7. Сума коштів, що належить кожному з учасників накопичувальної системи пенсійного страхування, визначається шляхом множення кількості одиниць пенсійних активів, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, на чисту вартість одиниці пенсійних активів накопичувальної системи

пенсійного страхування станом на день підрахунку у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Облік усіх операцій на рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється в національній валюті України із зазначенням кількості одиниць пенсійних активів.

Сума коштів, що обліковується на накопичувальних пенсійних рахунках усіх учасників Накопичувального фонду, дорівнює сумі чистої вартості активів Накопичувального фонду.

Сума коштів, що обліковується на індивідуальних пенсійних рахунках учасників накопичувальної системи пенсійного страхування у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, дорівнює сумі чистої вартості активів накопичувальної системи пенсійного страхування у такому фонді.

Кількість одиниць пенсійних активів, що обліковуються на рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування у розрізі операцій, визначається шляхом ділення суми за відповідною операцією на рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування на чисту вартість одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, розрахованої на кінець дня розрахунку.

8. Вартість пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування визначається відповідно до цього Закону у порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування оцінюються за їх ринковою вартістю відповідно до методики, затвердженої Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Обчислення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування та чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється виконавчою дирекцією Пенсійного фонду або адміністратором відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення на підставі визначеної компанією (компаніями) з управління активами вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, які перебувають в її (їх) управлінні. Обчислення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування та одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється станом на кінець кожного робочого дня, а за вихідні та святкові дні - на кінець останнього вихідного (святкового) дня. Зберігач Накопичувального фонду та зберігач недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення перевіряють правильність такого підрахунку.

Процедура обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування та кількості одиниць пенсійних активів такої системи визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

9. Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування у разі визнання банкрутом компанії з управління активами, зберігача, адміністратора недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення не можуть включатися до ліквідаційної маси зазначених осіб.

10. На пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування не може бути накладене будь-яке стягнення або застосована конфіскація, а також вони не можуть бути предметом застави";

у статті 81:

частину третю доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

"Членом Ради Накопичувального фонду не може бути особа, яка була засуджена за умисні злочини або позбавлена права займати певні посади чи провадити певну діяльність.

Член Ради Накопичувального фонду зобов'язаний подати інформацію щодо володіння безпосередньо або через

пов'язаних осіб часткою (паєм, пакетом акцій) статутного капіталу юридичних осіб, можливості здійснювати вирішальний/суттєвий вплив на основі договору чи в інший спосіб, а також про загальний обсяг корпоративних прав, що належить йому, членам його сім'ї та юридичним особам, які контролюються ним або членами його сім'ї";

у частині четвертій:

абзац третій доповнити реченням такого змісту: "У разі розголошення таких відомостей члени Ради Накопичувального фонду несуть відповідальність згідно із законом";

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Член Ради Накопичувального фонду, який є засновником (власником) чи пов'язаною особою суб'єкта, допущеного до участі у другому етапі конкурсу, що проводиться для обрання компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача та аудитора, зобов'язаний повідомити про це Раді Накопичувального фонду для прийняття нею рішення про відсторонення такого члена від участі у прийнятті рішення про визначення переможця за результатами конкурсу. Якщо за підсумками конкурсу такого учасника визнано переможцем, член Ради Накопичувального фонду, який є засновником (власником) чи пов'язаною особою такого учасника, повинен скласти з себе повноваження члена Ради Накопичувального фонду";

частину сьому після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"звітує щороку перед Верховною Радою України про результати діяльності Накопичувального фонду".

У зв'язку з цим абзаци третій - дев'ятий вважати відповідно абзацами четвертим - десятим;

частину восьму після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

"у разі вчинення дій, які призвели до розкриття конфіденційної інформації про умови та технічне завдання конкурсу, що встановлено судом".

У зв'язку з цим абзаци сьомий - дванадцятий вважати відповідно абзацами восьмим - тринадцятим;

у статті 82:

у частині першій:

пункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

"1) визначення за результатами конкурсу компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора Накопичувального фонду;

2) затвердження умов проведення і технічного завдання конкурсу з вибору компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора Накопичувального фонду";

у пункті 3 слово "доцільність" виключити;

доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

"3¹) прийняття рішення про припинення зберігачем виконання розпоряджень компанії з управління активами Накопичувального фонду на підставах, визначених цим Законом";

пункт 6 після слів "компаній з управління активами" доповнити словами "радника з інвестиційних питань";

у пункті 7 слова "адміністративним управлінням Накопичувальним фондом" замінити словами "наданням послуг з адміністрування Накопичувального фонду";

пункт 8 викласти в такій редакції:

"8) заслуховування звіту виконавчої дирекції Пенсійного фонду про надання послуг з адміністрування Накопичувального фонду, внесення правління Пенсійного фонду рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення послуг з адміністрування Накопичувального фонду і про стан накопичувальної системи пенсійного страхування, затвердження такого звіту";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. У разі виявлення фактів порушення вимог цього Закону щодо пов'язаних осіб Рада Накопичувального фонду протягом місяця приймає рішення про проведення конкурсу щодо обрання нової компанії з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача та/або аудитора із забезпеченням дотримання вимог цього Закону щодо пов'язаних осіб. Вартість проведення конкурсу щодо нової компанії з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача та/або аудитора, відшкодовується особою, яка порушила вимоги цього Закону щодо пов'язаних осіб";

частину п'яту статті 83 доповнити реченням такого змісту: "У разі незгоди з рішенням Ради Накопичувального фонду член Ради підписує рішення з викладенням своїх аргументованих міркувань";

у статті 84:

друге речення частини першої викласти в такій редакції: "Вимоги до радника з інвестиційних питань визначаються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з Антимонопольним комітетом України та центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики";

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Виконавча дирекція Пенсійного фонду укладає з радником з інвестиційних питань договір на умовах, визначених статтею 95 цього Закону.

На підставі рішення Ради Накопичувального фонду договір з радником з інвестиційних питань може бути достроково розірваний у разі:

1) невиконання радником з інвестиційних питань договору або недотримання його умов (неналежне виконання);

2) початку проведення процедури ліквідації, порушення провадження у справі про банкрутство;

3) наявності висновку аудитора або органів державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування про те, що в результаті інвестування коштів Накопичувального фонду відповідно до запропонованих радником з інвестиційних питань основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування коштів Накопичувального фонду показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду за останні 12 місяців більш як на 10 відсотків менший порівняно із середньозваженим показником зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, який розраховується Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, якщо це не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку.

У разі прийняття рішення про дострокове розірвання договору з радником з інвестиційних питань у випадках, передбачених цією частиною, Рада Накопичувального фонду приймає одночасно рішення про дострокове проведення конкурсу з метою залучення нового радника з інвестиційних питань.

Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана протягом 10 календарних днів з дня прийняття рішення про дострокове проведення конкурсу з метою залучення нового радника з інвестиційних питань оголосити та опублікувати рішення Ради Накопичувального фонду про проведення такого конкурсу.

Радник з інвестиційних питань у разі дострокового розірвання договору (крім випадків, зазначених у пунктах 2 і 3 цієї частини) зобов'язаний компенсувати всі витрати, пов'язані з проведенням наступного конкурсу з метою залучення радника з

інвестиційних питань";

у пунктах 2 і 3 частини третьої слова "Пенсійному фонду" замінити словами "Раді Накопичувального фонду";

частину п'яту після слів "компанії з управління активами" доповнити словами "виконавчої дирекції Пенсійного фонду";

частини третю - шосту статті 85 викласти в такій редакції:

"3. Компанією з управління активами може бути юридична особа.

4. Компанії з управління активами - резиденти, що обираються з числа компаній, які:

1) провадять протягом останніх трьох років діяльність з управління активами на підставі відповідної ліцензії, виданої Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

2) мають одночасно в управлінні активи в сумі, розмір якої встановлюється в технічному завданні конкурсу;

3) підтримують власний капітал у розмірі не менш як 25 мільйонів гривень на день подання заяви на участь у конкурсі;

4) відповідають вимогам, встановленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, щодо кваліфікаційного рівня та досвіду роботи фахівців, які безпосередньо виконуватимуть функції, передбачені технічним завданням конкурсу;

5) мають сформований резервний фонд за рахунок прибутку у розмірі не менш як 25 відсотків мінімального розміру статутного капіталу, встановленого законом для компаній з управління активами.

5. У разі якщо основними напрямками інвестиційної політики передбачено інвестування пенсійних активів у цінні папери іноземних емітентів, у конкурсі можуть брати участь компанії з управління активами - нерезиденти, які утворені та зареєстровані в країні, законодавством якої передбачено державний нагляд за діяльністю компаній з управління активами, та провадять протягом трьох років діяльність з управління активами. При цьому компанією з управління активами - нерезидентом не може бути юридична особа, зареєстрована в державі або на території держави, у межах якої є конфіденційними відомості про майно, сферу діяльності і структуру власності/акціонерів юридичної особи, а також ідентифікаційні дані власників-бенефіціарів, або знаходиться під безпосереднім чи опосередкованим контролем такої компанії. Компанія з управління активами - нерезидент провадить діяльність з управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування виключно за межами України. Вимоги до такої компанії встановлюються Радою Накопичувального фонду з урахуванням пропозицій, поданих Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

6. Компанія з управління активами не може бути засновником (власником) або пов'язаною особою радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора Накопичувального фонду та їх пов'язаних осіб";

у статті 86:

у частині першій:

пункт 1 доповнити словами "та умовами договору";

доповнити пунктом 6 такого змісту:

"6) подання щодня зберігачу Накопичувального фонду інформації, необхідної для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів та чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду, у порядку та за формою, встановленими Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України";

частини другу - п'яту викласти в такій редакції:

"2. Розмір оплати послуг, що надаються компанії з управління активами, визначається в договорі про управління

активами накопичувальної системи пенсійного страхування з урахуванням результатів її діяльності та не може перевищувати сумарно 0,75 відсотка середньоарифметичного значення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, що перебувають в її управлінні протягом року (або 0,0625 відсотка на місяць), за який проводиться оплата таких послуг.

3. У разі якщо зміна чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду, отримана за останній календарний рік у результаті інвестування коштів Накопичувального фонду, є нижчою середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за відповідний період, розрахованого Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, Рада Накопичувального фонду розглядає питання про зменшення розміру оплати послуг компаній з управління активами.

У разі якщо зміна чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду, отримана за останній календарний рік у результаті інвестування коштів Накопичувального фонду, є вищою середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за відповідний період, розрахованого Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, за рішенням Ради Накопичувального фонду розмір оплати послуг компаній з управління активами може бути збільшений в межах, передбачених частиною другою цієї статті.

4. У разі якщо за висновком аудитора або органів державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування про те, що в результаті інвестування коштів Накопичувального фонду показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду за останній календарний рік є меншим більш як на 20 відсотків порівняно із середньозваженим показником зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, який розраховується Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, якщо це не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку, Рада Накопичувального фонду розглядає питання про заміну компанії з управління активами.

5. У разі анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) компанії з управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана оприлюднити таку інформацію на своєму офіційному веб-сайті та повідомити письмово про це Раду Накопичувального фонду в день анулювання такої ліцензії";

частини першу і другу статті 87 викласти в такій редакції:

"1. Повноваження компанії з управління активами припиняються Радою Накопичувального фонду за поданням Пенсійного фонду, зберігача, органів державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування в разі:

1) порушення умов договору про управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування або іншого договору, укладеного з виконавчою дирекцією Пенсійного фонду;

2) порушення положень цього Закону, основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування коштів Накопичувального фонду;

3) прийняття Радою Накопичувального фонду рішення відповідно до частини четвертої статті 86 цього Закону;

4) анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами);

5) прийняття учасниками юридичної особи - компанії з управління активами, судом або органом державної влади рішення про ліквідацію та/або припинення цієї компанії;

6) укладення компанією з управління активами договорів, які порушують вимоги цього Закону, умови договору про управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування або положення основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування коштів Накопичувального фонду;

7) порушення вимог цього Закону щодо пов'язаних осіб.

Рішення Ради Накопичувального фонду про припинення повноважень компанії з управління активами тягне за собою розірвання договору про управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування. При цьому компанія з управління активами зобов'язана компенсувати збитки, завдані з її вини Накопичувальному фонду, учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування внаслідок порушення вимог законодавства, основних напрямів інвестиційної політики або договору.

2. Рішення Ради Накопичувального фонду про припинення повноважень компанії з управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування надсилається зберігачу для негайного припинення виконання розпоряджень такої компанії, а копія рішення - виконавчій дирекції Пенсійного фонду, Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку і Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

Порядок призначення компанії з управління активами, яка тимчасово здійснюватиме управління пенсійними активами Накопичувального фонду, встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Антимонопольним комітетом України.

Компанія з управління активами, яка тимчасово здійснюватиме управління пенсійними активами Накопичувального фонду, призначається на строк, необхідний для проведення нового конкурсу та укладення договору з компанією з управління активами, обраною за результатами конкурсу";

у статті 88:

у частині першій:

у пункті 5 слова "та емітентами яких є комерційні банки" виключити;

пункт 8 викласти в такій редакції:

"8) придбавати або додатково інвестувати в облігації підприємств - резидентів більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів";

доповнити пунктом 20 такого змісту:

"20) придбавати або додатково інвестувати в іпотечні облігації українських емітентів більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів";

у частині третій слова "на організаційно оформленому ринку цінних паперів України, фондовій біржі або в торговельно-інформаційній системі, зареєстрованих у встановленому порядку" замінити словами "на фондовій біржі, зареєстрованій у встановленому законодавством порядку, яка відповідає вимогам, визначеним Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку";

у статті 89:

у назві та тексті слова "коштів Накопичувального фонду" замінити словами "пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування";

у частині першій:

в абзаці першому цифру і слова "1 січня року, протягом якого вони діють" замінити цифрою і словами "1 грудня року, що передує року, протягом якого вони діятимуть";

абзаци другий і третій замінити одним абзацом такого змісту:

"Проекти основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування пенсійних активів накопичувальної

системи пенсійного страхування подає Раді Накопичувального фонду виконавча дирекція Пенсійного фонду за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, центральним органом виконавчої влади у сфері економіки і Національним банком України";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. В основних напрямках інвестиційної політики відображаються основні напрями та обмеження інвестування пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, встановлені з урахуванням загальних вимог та обмежень, визначених цим Законом. Основні напрями інвестиційної політики обов'язкові для застосування Пенсійним фондом, компаніями з управління активами та зберігачем";

у статті 90:

назву та частину першу після слів "компаній з управління активами" доповнити словами "радника з інвестиційних питань";

частину першу доповнити словами "які погоджуються з Антимонопольним комітетом України";

у частині третій:

пункт 1 після слів "компаній з управління активами" доповнити словом "аудитора";

пункти 3 - 6 після слів "компанії з управління активами" та "компаній з управління активами" доповнити словами "радника з інвестиційних питань";

у підпункті 2 частини другої статті 92 слова "розмір статутного капіталу, власного капіталу, відомості щодо пов'язаних осіб" замінити словами "розміри статутного та власного капіталу, відомості щодо засновників, пов'язаних осіб";

у статті 93:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Конкурс з обрання компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача і аудитора Накопичувального фонду проводиться у два етапи.

У першому етапі конкурсу з обрання компаній з управління активами повинні брати участь не менш як шість претендентів, а для обрання радника з інвестиційних питань, зберігача і аудитора - не менш як три претенденти";

абзац другий частини восьмої викласти в такій редакції:

"Організаційне забезпечення конкурсу здійснюється виконавчою дирекцією Пенсійного фонду. Матеріально-технічне забезпечення конкурсу здійснюється за рахунок коштів, передбачених частиною четвертою статті 92 цього Закону, а також коштів Накопичувального фонду, які включаються до оплати послуг виконавчої дирекції Пенсійного фонду, пов'язаних з адміністративним управлінням Накопичувальним фондом";

доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

"9. Члени Ради Накопичувального фонду, посадові особи виконавчої дирекції Пенсійного фонду та радник з інвестиційних питань, винні у порушенні порядку проведення конкурсу, зокрема щодо збереження конфіденційної інформації, несуть відповідальність відповідно до закону";

у частині четвертій статті 94 слова "Пенсійним фондом" замінити словами "виконавчою дирекцією Пенсійного фонду";

у статті 95:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. За результатами конкурсу виконавча дирекція Пенсійного фонду укладає у місячний строк після оголошення результатів конкурсу в письмовій формі договори з компаніями з управління активами, зберігачем, радником з інвестиційних питань та аудитором Накопичувального фонду";

абзац дев'ятий частини другої викласти в такій редакції:

"розмір оплати послуг";

у частині третій:

абзац другий після слів "щодо інвестування пенсійних активів" доповнити словами "в інтересах застрахованих осіб";

в абзаці четвертому слова "а також акт приймання-передачі в управління пенсійних активів, які сформовані на день укладення договору та" замінити словами "витяг з рішення Ради Накопичувального фонду про визначення для компанії з управління активами обсягу пенсійних активів Накопичувального фонду";

у частині четвертій:

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"умови і строки передачі пенсійних активів та відповідної документації іншому зберігачу".

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим;

абзац п'ятий доповнити словами "а також акт приймання-передачі на зберігання пенсійних активів, які сформовані на день укладення договору, завірених Пенсійним фондом, компанією з управління активами та попереднім зберігачем у разі проведення заміни зберігача";

у статті 96:

назву та абзац перший частини першої після слів "пенсійних активів" доповнити словами "накопичувальної системи пенсійного страхування";

частину другу після слів "Накопичувального фонду" доповнити словами "та накопичувальної системи пенсійного страхування в цілому";

у статті 97:

назву та абзац перший частини першої після слів "Накопичувальний фонд" доповнити словами "та накопичувальну систему пенсійного страхування";

у частині першій:

пункт 7 виключити;

пункт 8 викласти в такій редакції:

"8) звіт про чисту вартість пенсійних активів, чисту вартість одиниці пенсійних активів і показники зміни чистої вартості пенсійних активів та зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів на кінець звітного року";

пункти 12, 13 і 15 після слів "Накопичувального фонду" у всіх відмінках доповнити словами "та накопичувальної системи пенсійного страхування в цілому";

доповнити частиною другою такого змісту:

"2. Крім випадків, установлених законом, не підлягає розголошенню та оприлюдненню інформація про:

страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування;

суму коштів, що обліковується на накопичувальному пенсійному рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування;

умови та стан виконання договорів страхування довічної пенсії;

персональні дані учасників накопичувальної системи пенсійного страхування";

текст статті 98 викласти в такій редакції:

"1. Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана безоплатно надавати до 1 липня року, що настає за звітним, кожному учасникові Накопичувального фонду письмовий звіт про стан його накопичувального пенсійного рахунка із зазначенням чистої вартості пенсійних активів на початок та кінець звітного року, щомісячних надходжень страхових внесків.

Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана також надавати таку інформацію за письмовим запитом учасника Накопичувального фонду протягом п'яти робочих днів з дня його надходження за плату, визначену Радою Накопичувального фонду, крім випадків надання інформації для укладення договору страхування довічної пенсії";

у статті 99:

у другому реченні абзацу першого частини першої слова "Наглядова рада" замінити словами "орган управління";

пункти 1 та 2 частини другої викласти в такій редакції:

"1) мати ліцензію, видану Національним банком України, та ліцензію Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право провадження професійної депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;

2) мати розмір регулятивного капіталу не менш як 500 мільйонів гривень";

у частині третій:

у пунктах 5 і 6 слово "доручення" замінити словом "розпорядження";

абзаци четвертий і п'ятий пункту 7 викласти в такій редакції:

"інформацію про загальну вартість пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування на день подання інформації та зміну чистої вартості пенсійних активів за звітний період;

інформацію про операції з пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування, здійснені компаніями з управління активами. Така інформація подається також Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку і Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. Інформація щодо руху таких пенсійних активів подається зберігачем у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

доповнити пунктами 7¹ - 7⁴ такого змісту:

"7¹) забезпечує в день надходження до банку зарахування страхових внесків на рахунок Накопичувального фонду та перерахування пенсійних активів Накопичувального фонду для їх інвестування компаніями з управління активами;

7²) у разі виявлення фактів порушення законодавства компаніями з управління активами протягом одного робочого дня з дня їх виявлення припиняє виконання розпоряджень компаній у частині управління пенсійними активами Накопичувального фонду та інформує про це виконавчу дирекцію Пенсійного фонду, Раду Накопичувального фонду, Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України і Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку;

7³) виконує рішення Ради Накопичувального фонду, а також розпорядження Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про припинення виконання розпоряджень компанії з управління активами Накопичувального фонду на

підставах, встановлених Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики, Антимонопольним комітетом України;

7⁴) щодня перевіряє правильність обчислення чистої вартості пенсійних активів та чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду";

частину четверту доповнити словами "здійснювати управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування та використовувати пенсійні активи Накопичувального фонду як кредитні ресурси";

у частині шостій слова "правління Пенсійного фонду" замінити словами "виконавчій дирекції Пенсійного фонду, Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України", а слова "Наглядова рада" - словами "орган управління зберігача";

доповнити частинами сьомою - десятою такого змісту:

"7. Зберігач має право доступу до інформації та документів, необхідних для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду.

8. Заміна зберігача може здійснюватися:

- 1) після закінчення строку дії договору, укладеного за результатами конкурсу з обрання зберігача;
- 2) у разі дострокового розірвання укладеного договору з ініціативи Ради Накопичувального фонду або зберігача.

9. Дострокове розірвання договору із зберігачем здійснюється за рішенням Ради Накопичувального фонду за поданням виконавчої дирекції Пенсійного фонду, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку і Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України у разі:

- 1) відкликання Національним банком України ліцензії;
- 2) анулювання Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліцензії на право провадження професійної депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;
- 3) порушення зберігачем вимог цього Закону або умов договору;
- 4) порушення провадження у справі про банкрутство зберігача, прийняття рішення про ліквідацію зберігача або введення тимчасової адміністрації.

10. У разі обрання нового зберігача попередній зберігач, з яким розірвано договір, зобов'язаний:

- 1) забезпечити передачу всіх пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, що перебувають у нього на зберіганні, та відповідних документів новому зберігачу у визначений строк;
- 2) виконувати функцію до повної передачі всіх пенсійних активів Накопичувального фонду новому зберігачу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

частину другу статті 101 викласти в такій редакції:

"2. Максимальний щорічний розмір оплати послуг зберігача не може перевищувати 0,1 відсотка розміру чистої вартості пенсійних активів";

у статті 102:

частину першу після слова "відповідальність" доповнити словами "власним майном";

у частині другій слова "Пенсійним фондом" замінити словами "виконавчою дирекцією Пенсійного фонду";

у статті 103:

у частині другій:

абзац третій після слів "Пенсійного фонду" доповнити словами "законності та своєчасності руху коштів накопичувальної системи пенсійного страхування";

в абзаці п'ятому слова "в частині управління пенсійними активами" виключити;

після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

"за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері накопичувального пенсійного забезпечення - Антимонопольний комітет України".

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом восьмим;

доповнити абзацом дев'ятим такого змісту:

"Роз'яснення з питань здійснення пенсійних виплат за рахунок коштів Накопичувального фонду надає Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України, центральний орган виконавчої влади у сфері соціальної політики і Пенсійний фонд";

доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. Антимонопольний комітет України письмово повідомляє Раду Накопичувального фонду про прийняті ним рішення щодо порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами накопичувальної системи пенсійного забезпечення.

Органи державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування повідомляють Антимонопольний комітет України про ознаки порушення законодавства з питань захисту економічної конкуренції суб'єктами накопичувальної системи пенсійного забезпечення";

у статті 104:

пункт 3 доповнити словами "та про виявлені факти порушення інформує Раду Накопичувального фонду";

у пункті 5 слова "та контролює їх виконання" виключити;

у пункті 6 слово "порядок" замінити словами "строки та вимоги до";

доповнити пунктом 8¹ такого змісту:

"8¹) у разі порушення вимог законодавства про накопичувальну систему пенсійного страхування надсилає виконавчій дирекції Пенсійного фонду повідомлення про необхідність усунення фактів порушення законодавства про накопичувальну систему пенсійного страхування";

статтю 107 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"2. Посадові особи виконавчої дирекції Пенсійного фонду не мають права отримувати винагороду в будь-якому вигляді від компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора, а також від пов'язаних осіб зазначених суб'єктів. У разі отримання такої винагороди у будь-якому вигляді посадові особи виконавчої дирекції Пенсійного фонду несуть відповідальність відповідно до закону".

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

статтю 108 викласти в такій редакції:

"Стаття 108. Відповідальність компанії з управління активами

1. За невиконання або неналежне виконання обов'язків, передбачених цим Законом та договором про управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування, компанія з управління активами несе відповідальність відповідно до закону та укладеного договору.

2. Збитки, завдані Пенсійному фонду, Накопичувальному фонду та/або учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування внаслідок невиконання або неналежного виконання умов договору компанією з управління активами, відшкодовуються за рахунок її резервного фонду, а в разі його недостатності - за рахунок власного майна компанії з управління активами.

Такі збитки не можуть відшкодовуватися за рахунок коштів Пенсійного фонду та Накопичувального фонду.

3. Компанія з управління активами не несе відповідальності за зобов'язаннями Пенсійного фонду та зобов'язаннями зберігача";

у розділі XV "Прикінцеві положення":

у пункті 1:

в абзаці третьому слово "частини" виключити;

в абзаці четвертому цифри і слово "11 років" замінити словами "два роки", а слово "частини" виключити;

у пункті 3:

в абзаці другому слова і цифри "але не раніше ніж за 15 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону" замінити словами і цифрами "після досягнення чоловіками 45 років, жінками - 40 років та";

в абзаці третьому слова і цифри "але не раніше ніж за 10 років для чоловіків і за 15 років для жінок до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону" замінити словами і цифрами "після досягнення чоловіками 50 років, жінками - 40 років та";

в абзаці четвертому слова і цифри "але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону" замінити словами і цифрами "після досягнення 50 років та";

в абзаці п'ятому слова і цифри "але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону" замінити словами і цифрами "після досягнення 55 років та";

в абзаці шостому слова і цифри "але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону" замінити словами і цифрами "після досягнення чоловіками 55 років, жінками - 50 років та";

доповнити пунктами 4¹ і 4² такого змісту:

"4¹. Для осіб, яким пенсія призначена до набрання чинності Законом України "Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи", крім тих, яким після набрання чинності зазначеним Законом здійснювався перерахунок пенсії з урахуванням заробітної плати за періоди страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії:

мінімальний розмір пенсії за віком, передбачений абзацом першим частини першої статті 28 цього Закону, встановлюється за наявності у чоловіків 25 років, а у жінок 20 років страхового стажу;

збільшення пенсії, передбачене абзацом другим частини першої статті 28 цього Закону, встановлюється за кожний повний рік страхового стажу понад 25 років чоловікам і 20 років жінкам.

4². У період до 1 січня 2016 року особи, визнані інвалідами II групи, мають право на пенсію по інвалідності за наявності страхового стажу на час настання інвалідності або на день звернення за пенсією, передбаченого абзацами другим - дванадцятим частини першої статті 32 цього Закону";

пункт 7 викласти в такій редакції:

"7. Достроково призначена пенсія за віком з урахуванням підпункту "г" частини першої пункту 1 статті 26 Закону України "Про зайнятість населення", пункту "в" частини другої статті 12 Закону України "Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему" та статті 21 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" у період до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 цього Закону, працюючим пенсіонерам не виплачується";

доповнити пунктами 7¹ і 7² такого змісту:

"7¹. Особам, які на день досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, працювали в закладах та установах державної або комунальної форми власності на посадах, робота на яких дає право на призначення пенсії за вислугу років відповідно до пунктів "е" - "ж" статті 55 Закону України "Про пенсійне забезпечення", і мають страховий стаж (для чоловіків - 35 років, для жінок - 30 років) на таких посадах, а також якщо вони до цього не отримували будь-яку пенсію, при призначенні пенсії за віком виплачується грошова допомога, яка не підлягає оподаткуванню, у розмірі їх десяти місячних пенсій станом на день її призначення.

Виплата зазначеної грошової допомоги здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Порядок обчислення стажу, який дає право на призначення грошової допомоги, та механізм виплати цієї допомоги встановлюються Кабінетом Міністрів України.

7². До 1 січня 2015 року право дострокового виходу на пенсію за віком мають жінки, яким виповнилося 55 років, за наявності страхового стажу не менше 30 років та за умови звільнення з роботи. У цьому випадку розмір їх пенсії, обчислений відповідно до статті 27 та з урахуванням статті 28 цього Закону, зменшується на 0,5 відсотка за кожний повний чи неповний місяць дострокового виходу на пенсію.

Зменшення розміру пенсії за віком застосовується протягом усього періоду отримання пенсії незалежно від її виду.

У разі коли жінка, якій достроково призначено пенсію, до досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, працювала, виплата дострокової пенсії на час роботи припиняється. У цьому випадку після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, відсоток, на який зменшено розмір пенсії, переглядається з урахуванням кількості повних місяців страхового стажу, набутого за період роботи після дострокового виходу на пенсію.

Відсоток, на який було зменшено розмір пенсії, також може бути переглянуто з урахуванням відповідної кількості повних місяців страхового стажу, якщо особа після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, продовжує працювати і відмовилася від отримання пенсії";

у підпункті 1 пункту 8:

в абзаці першому цифри "5 - 10" замінити цифрами "6 - 10";

абзаци другий - третій виключити;

у пункті 9:

абзаци перший - четвертий викласти в такій редакції:

"9. Страхові внески до Накопичувального фонду сплачуються застрахованими особами, яким на день запровадження

перерахування таких внесків вповнилося не більш як 35 років.

Зазначені в частині першій статті 12 цього Закону особи, які на день перерахування страхових внесків до Накопичувального фонду не досягли 35-річного віку, можуть за власним бажанням сплачувати такі внески за договором про добровільну участь у накопичувальній системі пенсійного страхування.

Особи, які досягли пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, крім випадків відстрочення часу призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону, не можуть бути платниками страхових внесків до Накопичувального фонду.

Максимальний розмір страхових внесків, що спрямовуються до накопичувальної системи пенсійного страхування, не може перевищувати 7 відсотків суми заробітної плати (доходу), визначеної [частиною першою статті 7 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"](#);

абзац шостий виключити;

абзац восьмий доповнити словами і цифрами "з урахуванням коштів Державного бюджету України, спрямованих на забезпечення потреб, визначених частиною третьою статті 113 цього Закону";

пункт 13 викласти в такій редакції:

"13. У разі якщо особа має право на отримання пенсії, щомісячного довічного грошового утримання відповідно до [законів України "Про Кабінет Міністрів України"](#), ["Про державну службу"](#), ["Про Національний банк України"](#), ["Про дипломатичну службу"](#), ["Про службу в органах місцевого самоврядування"](#), ["Про прокуратуру"](#), ["Про статус народного депутата України"](#), ["Про судоустрій і статус суддів"](#), ["Про судову експертизу"](#), ["Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи"](#), ["Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів"](#), [Митного кодексу України](#), [Положення про помічника-консультанта народного депутата України](#) та цього Закону, призначається одна пенсія, щомісячне довічне грошове утримання за її вибором. При цьому різниця між розміром пенсії, на який має право особа відповідно до зазначених законодавчих актів, та розміром пенсії із солідарної системи відповідно до цього Закону фінансується за рахунок коштів Державного бюджету України";

підпункт 6 пункту 15 виключити;

у тексті Закону слово "тендер" в усіх відмінках і числах замінити словом "конкурс" у відповідному відмінку і числі;

18) абзац дев'ятий розділу V Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, затвердженої [Законом України "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 29, ст. 367), викласти в такій редакції:

"фінансові послуги (у тому числі послуги в системі накопичувального пенсійного забезпечення)";

19) у [Законі України "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 33 - 34, ст. 404):

у статті 1:

абзац третій замінити дванадцятьма абзацами такого змісту:

"особа, яка не має права на пенсію, - особа, яка досягла віку 63 років та не має права на пенсію відповідно до чинного законодавства. До досягнення зазначеного віку до осіб, які не мають права на пенсію, належать жінки 1958 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

58 років - які народилися до 30 вересня 1953 року включно;

58 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1953 року по 31 березня 1954 року;

59 років - які народилися з 1 квітня 1954 року по 30 вересня 1954 року;
59 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1954 року по 31 березня 1955 року;
60 років - які народилися з 1 квітня 1955 року по 30 вересня 1955 року;
60 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1955 року по 31 березня 1956 року;
61 рік - які народилися з 1 квітня 1956 року по 30 вересня 1956 року;
61 рік 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1956 року по 31 березня 1957 року;
62 роки - які народилися з 1 квітня 1957 року по 30 вересня 1957 року;
62 роки 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1957 року по 31 березня 1958 року;
63 роки - які народилися з 1 квітня 1958 року по 31 грудня 1958 року".

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятнадцятим;

у частині першій статті 2, пункті 1 частини першої статті 4, частинах першій і другій статті 5 та абзаці шостому статті 6 слова і цифри "(чоловік - 63 років, жінка - 58 років)" у всіх відмінках і числах замінити словами і цифрою "встановленого статтею 1 цього Закону";

у другому реченні частини першої статті 5 слова і цифри "чоловіками - 63 років, жінками - 58 років" замінити словами і цифрою "віку, встановленого статтею 1 цього Закону";

20) у пункті 11 статті 1 Закону України "Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 36, ст. 444) цифри і слово "15 років" замінити цифрами і словами "20 календарних років" та цифри і слова "40 відсотків від грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 2 відсотки за кожний наступний рік, але не більше ніж" виключити;

21) у статті 138 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., NN 41 - 45, ст. 529; 2011 р., N 23, ст. 160; із змінами, внесеними Законом України від 23 грудня 2010 року N 2856-VI):

назву та частину першу викласти в такій редакції:

"Стаття 138. Пенсія або щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці

1. Судді, який вийшов у відставку, після досягнення чоловіками віку 62 роки, жінками - пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", виплачується пенсія на умовах, передбачених статтею 37 Закону України "Про державну службу", або за його вибором щомісячне довічне грошове утримання. До досягнення віку, встановленого першим реченням цієї частини, право на пенсію за віком або щомісячне довічне грошове утримання мають чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років - які народилися по 31 грудня 1952 року;
60 років 6 місяців - які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;
61 рік - які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;
61 рік 6 місяців - які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року";

у частині другій слова "пенсійного віку" замінити словами "віку, встановленого частиною першою цієї статті";

у частині третій:

перше речення після цифр і слів "80 відсотків грошового утримання судді" доповнити словами і цифрами "з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

друге речення виключити;

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Виплата щомісячного довічного грошового утримання, призначеного відповідно до цієї статті, на період роботи на посадах, які дають право на його призначення або право на призначення пенсії в порядку та на умовах, передбачених законами України "Про прокуратуру", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про статус народного депутата України", "Про державну службу", припиняється. На цей період призначається і виплачується пенсія відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування". Максимальний розмір щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Довічне грошове утримання суддям виплачується органами Пенсійного фонду України за рахунок коштів Державного бюджету України";

22) у Законі України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 2 - 3, ст. 11):

у частині першій статті 1:

у пункті 4 слово "п'ятнадцяти" замінити словом "сімнадцяти";

доповнити пунктом 11 такого змісту:

"11) учасники накопичувальної системи пенсійного страхування - фізичні особи, які сплачують/за яких сплачуються страхові внески до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування";

абзац перший частини першої статті 5 доповнити словами "а щодо застрахованих осіб, які є учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі - учасниками накопичувальної пенсійної системи) - з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України та центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики";

у статті 11:

абзац перший частини першої після слів "соціального страхування" доповнити словами "на рахунки Накопичувального пенсійного фонду (далі - Накопичувальний фонд), а у випадках, передбачених законом, - недержавних пенсійних фондів";

пункт 1 частини другої після слів "соціального страхування" доповнити словами "Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених законом, - недержавних пенсійних фондів";

у пункті 2 частини першої статті 13:

абзац перший після слів "єдиного внеску" доповнити словами "достовірності відомостей, поданих до Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування";

після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Планові та позапланові перевірки проводяться органами Пенсійного фонду за місцезнаходженням платника єдиного внеску, а в разі відсутності у платника єдиного внеску приміщення така перевірка може бути проведена в приміщенні органу Пенсійного фонду".

У зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим.

Президент України

м. Київ

8 липня 2011 року

N 3668-VI

В. ЯНУКОВИЧ